

Forsikringsvilkår

Avtalenummer SP930368

1 (1)

HOLMENHAUGEN BOLIGFORENING
v/ Knut Andreas Bostad
Lybekkveien 34
0770 OSLO

9. februar 2016

Vedlagt følger vilkår som gjelder for forsikringen.

Vennlig hilsen
If

Kontaktinformasjon:

Forsikringspartner AS, Marianne Jørstad Jørgensen, Pb. 568, 1327 LYSAKER, Telefon: +47 22 51 13 70,
Mobil: +47 957 55 129, E-post: marianne.jorgensen@if.no

If
Postadresse: Postboks 240, 1326 Lysaker
Besøksadresse: Drammensveien 264, 0283 Oslo

Telefon: 02400
www.if.no

If Skadeforsikring NUF, Foretaksregisteret Org.nr: 981 290 666
If Skadeforsikring AB (publ), Org.nr: 516401-8102
Hovedkontor: 106 80 Stockholm

Følgende vilkår er inkludert:

Din kundekontakt	3
Informasjon fra forsikringsagenten	3
Generelle vilkår	4
1 Forsikringsavtalen	4
2 Ved skade	5
3 Følgene av svik	5
4 Generelle bestemmelser	5
Forsikringsvilkår - anticimex skadedyrforsikring	8
Introduksjon	8
1 Hvem forsikringen gjelder for	8
2 Når forsikringen gjelder	8
3 Hvor forsikringen gjelder	8
4 Hva som er forsikret	8
5 Forsikringens omfang	8
6 Forsikringssummer	9
7 Egenandel	9
8 Sikkerhetsforskrift	9
9 Forsikringstakers/sikredes plikter	9
10 Skadeoppgjør ved bygningsmessig skade	9
Forsikringsvilkår - eiendom og avbrudd	10
1 Hvem forsikringen gjelder for	10
2 Når forsikringen gjelder	10
3 Hvor forsikringen gjelder	10
4 Hva som er forsikret	10
5 Forsikringens omfang	12
6 Forsikringssum	15
7 Egenandeler og aldersfradrag	16
8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risikoen	16
9 Plikter ved skade	18
10 Skadevurdering og erstatningsregler	18
Forsikringsvilkår - ansvarsforsikring	21
1 Hvem forsikringen gjelder for	21
2 Når forsikringen gjelder	21
3 Hvor forsikringen gjelder	21
4 Hva som inngår i forsikringen	21
5 Forsikringens omfang	21
6 Forsikringssum	22
7 Egenandel	22
8 Sikkerhetsforskrifter	22
9 Plikter ved skadetilfellet	23

10 Skadevurdering og erstatningsregler	23
Forsikringsvilkår - rettshjelp	24
1 Hvem forsikringen gjelder for	24
2 Når forsikringen gjelder	24
3 Hvor forsikringen gjelder	24
4 Hva som inngår i forsikringen	24
5 Forsikringens omfang	24
6 Forsikringssum	25
7 Egenandel	25
8 Sikkerhetsforskrifter	25
9 Plikter ved skadetilfellet	25
10 Skadevurdering og erstatningsregler	25
Forsikringsvilkår - kriminalitet	26
1 Hvem forsikringen gjelder for	26
2 Når forsikringen gjelder	26
3 Hvor forsikringen gjelder	26
4 Hva som inngår i forsikringen	26
5 Forsikringens omfang	26
6 Forsikringssum	26
7 Egenandel	27
8 Sikkerhetsforskrifter	27
9 Plikter ved skadetilfellet	27
10 Skadevurdering og erstatningsregler	27
Forsikringsvilkår - styreansvar	28
1 Hvem forsikringen gjelder for	28
2 Når forsikringen gjelder	28
3 Hvor forsikringen gjelder	28
4 Hva som inngår i forsikringen	28
5 Forsikringens omfang	28
6 Forsikringssum	28
7 Egenandel	28
8 Sikkerhetsforskrifter	29
9 Plikter ved skadetilfellet	29
10 Skadevurdering og erstatningsregler	29
Vilkår Kollektiv Ulykke	30
1 Hvem forsikringen gjelder for	30
2 Når forsikringen gjelder	30
3 Hvor forsikringen gjelder	30
4 Hva forsikringen gjelder	30
5 Forsikringens omfang	30
6 Forsikringssum	31
7 Egenandel	31
8 Sikkerhetsforskrifter	31
9 Den forsikredes plikt ved skade	32
10 Skadevurdering og erstatningsregler	32

Informasjon vedr. vilkårstekster

Avtalenummer SP930368.1.8

9. februar 2016

2 (37)

Forsikringsvilkår - motorvogn	33
1 Hvem forsikringen gjelder for	33
2 Når forsikringen gjelder	33
3 Hvor forsikringen gjelder	33
4 Hva som er forsikret	33
5 Forsikringens omfang	33
6 Forsikringssummer	34
7 Egenandeler	35
8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko	35
9 Forsikredes plikter ved skadetilfelle	35
10 Skadevurdering og erstatningsregler	35
11 Reduksjon/tillegg (bonus/malus)	36
Definisjoner	37
Definisjoner for Person	37

9. februar 2016

3 (37)

Informasjon fra forsikringsagenten

Forsikringsagentens navn og adresse finner du på polisedokumentets første side.

Forsikringsagenten er registrert i If Skadeforsikring NUFs register over forsikringsagenter. Dette registeret finner du på www.if.no.

Forsikringsagenten er agent for If og ikke en megler. Forsikringsagenten driver ikke rådgivning på grunnlag av en objektiv analyse av de ulike forsikringselskapers tilbud. I forbindelse med inngåelse av en forsikringsavtale samt service, vedlikehold og fornyelser mottar forsikringsagenten 9,5 % i provisjon av betalt premie fra If.

Denne provisjonen gjelder for nysalg, service, vedlikehold og fornyelser av kundeporteføljen. Forsikringsagenten er altså ikke et fordyrende mellomledd og vil ikke kreve noe vederlag av deg som kunde.

Forsikringsagentvirksomheten har ikke en direkte eller indirekte eierandel som utgjør mer enn 10 % av stemmeretten eller kapitalen i If.

Verken If eller morselskapet har en direkte eller indirekte eierandel som utgjør mer enn 10 % av forsikringsagentens stemmerett eller kapital.

Forsikringsagenten har for øvrig den samme informasjonsplikt som et forsikringselskap som driver virksomhet her i landet, jf. lov 16.juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler kapittel 2 og 11.

9. februar 2016

4 (37)

Disse vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

1 Forsikringsavtalen

Forsikringsavtalen er underlagt lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

1.1 Forsikringsselskapet

If Skadeforsikring NUF, heretter kalt If.

1.2 Avtaleperiode

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er vedtatt av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00.00. Forsikringen gjelder til kl 24.00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser.

Hvis det er en forutsetning at forsikringen skal være betalt før Ifs ansvar begynner å løpe, fremgår dette av forsikringsbeviset for den enkelte dekning.

1.3 Betaling

Det er en forutsetning at forsikringen blir betalt innen den frist som fremgår av betalingsvarselet.

Ved terminvis betaling eller ved delvis betaling, svarer If bare for skader som inntreffer i den perioden som det er betalt for. Ved terminvis betaling beregnes et termintillegg.

Dersom endringen eller utvidelsen av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

1.4 Fornyelse av forsikring som gjelder minst et år

Forsikringen fornyes for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren har sagt opp avtalen innen forsikringstidens utløp.

1.5 Oppsigelse i forsikringstiden

1.5.1 Sikrede kan si opp

Livsforsikring

Sikrede kan si opp livsforsikringen når som helst i forsikringsåret. Dette kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Annen personforsikring

Sikrede kan si opp annen personforsikring når som helst med en måneds varsel, jf. FAL § 12-3, 3. ledd.

- Dersom behovet faller bort eller ved andre særlige grunner kan forsikringen sies opp umiddelbart.
- Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Skadeforsikring

Sikrede kan si opp forsikringen dersom forsikringsbehovet faller bort, ved flytting av forsikringen eller ved andre særlige grunner, jf. FAL § 3-6, 1.ledd. Oppsigelsen må skje med en måneds varsel. Ved flytting av forsikringen skal varselet inneholde opplysning om dato for flyttingen og til hvilket selskap den skal flyttes til, jf. FAL § 3-6, 2. ledd, 2. punktum. For at oppsigelsen skal komme inn under reglene om flytting, må den nye forsikringen ha vesentlig samme eller videre dekningsomfang.

For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som kommer inn under FAL § 1-3 bokstav a til e, kan retten til flytting fravikes. Dette vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

1.5.2 If kan si opp forsikringen

For If er oppsigelsestiden to måneder før utløpet av forsikringstiden. Forsikringsvilkår og pris kan endres og blir gjeldende fra fornyelsesdag.

Oppsigelse i forsikringstiden med kortere frist enn to måneder.

If kan si opp forsikringen med øyeblikkelig virkning hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

If kan si opp forsikringen med en ukes varsel hvis det foreligger svik i skadeoppgjøret, jf. FAL §§ 8-1 og 18-1.

If kan si opp forsikringen med 14 dagers varsel dersom det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

Oppsigelse i forsikringstiden med to måneders frist.

If kan si opp forsikringen med to måneders varsel, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, hvis det er rimelig og

- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har fremkalt - eller har medvirket til å fremkalle - skade forsettlig, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller
- skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, eller
- det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst tre skader til sammen under denne og andre avtaler med If, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har medvirket til svik mot If ihht FAL §§ 4-3/13-2 eller §§ 8-1/18-1, eller
- forsikringstaker gjentatte ganger har misligholdt betalingsfristene, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede eller noen som kan identifiseres med disse, har fremsatt trusler mot ansatte i If.

If kan også si opp forsikringen med to måneders frist, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at If ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse, eller er av betydning for Ifs mulighet til å gjenforsikre.

9. februar 2016

5 (37)

1.6 Betaling når forsikringsavtalen er opphørt

Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel betalingspåminnelse ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. If har i slike tilfeller krav på premie for den tid det har vært i ansvar etter bestemmelsene i FAL kapittel 5 og/eller 14.

Avtalen, eller de deler av avtalen som kravet gjelder, blir annullert. If har også krav på et tillegg for følgende omkostninger:

- poliseutstedelseskostnad inntil 300 kr pr avtale
- panthaverinteresse inntil 300 kr pr. forsikringsobjekt, dog kr 600 for fritidsbåt
- bilansvar tilsvarende inntil to måneders premie

2 Ved skade

2.1 Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han eller hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han eller hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han eller hun velger. Før skjønn velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatning skal dog ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det If som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker If likevel alle omkostninger ved skjønnnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

2.2 Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i FAL § 8-4 eller § 18-4.

2.3 Merverdiavgift

If erstatter ikke merverdiavgift som sikrede har fradragsrett for i sin næringsvirksomhet.

2.4 Mangelfull/feilaktig utført reparasjon

If svarer ikke for mangelfull/feilaktig utført reparasjon, eller følgeskader etter slik reparasjon, med mindre de nye skadene er dekningsmessige i henhold til forsikringens vilkår.

3 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot If, mister ethvert erstatningskrav mot If etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og If kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. punkt om "Oppsigelse i forsikringstiden" samt FAL §§ 4-2, 4-3 og 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

4 Generelle bestemmelser

4.1 Identifikasjon

De handlinger eller unnlater som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

4.2 Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

4.3 Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

4.4 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

4.5 Valuta

Prisen, forsikringssummen, erstatningsbeløp m.v. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

9. februar 2016

6 (37)

4.6 Garantiordning for skadeforsikring

If er medlem av garantiordningen for skadeforsikring, se lov 12. juni 1996 nr. 75 om banksikring kapittel 2a og forskrift 22. desember 2006 nr. 1617 om garantiordning for skadeforsikring. Ordningen skal være en trygghet for sikrede dersom If ikke kan betale det de plikter i henhold til inngåtte skadeforsikringsavtaler.

Garantiordningen dekker opp til 90 % av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring skal likevel dekkes med 100 %. Garantiordningen dekker ikke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle.

Garantiordningen dekker blant annet ikke kredittforsikring, livsforsikringer, energiforsikringer og luftfartsforsikringer. Videre dekkes ikke sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktige i henhold til lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf. sjøloven § 11 første ledd første punktum.

Garantiordningen dekker ikke næringslivsforsikringer, når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår

- har flere enn 250 ansatte
- har en omsetning på minst 100 millioner i følge siste årsoppgjør
- har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner

For nærmere detaljer henvises det til ovennevnte lov om banksikring og forskrift om garantiordning for skadeforsikring.

4.7 Atomskaide

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med atomskaide - uansett årsak - fra atomsubstans (se lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet (atomenergiloven) § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og som er lovlige i samsvar med lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset at den er fraveket.

4.8 Krig

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

4.9 Terror

For forsikringer av bygninger, maskiner, løsøre, varer og driftstap knyttet til næringsvirksomhet, offentlig virksomhet og bygninger/husleietap tilhørende borettslag/boligsameie er erstatningsplikten begrenset til 50 000 000 EUR pr hendelse, dersom den erstatningsmessige skade er forårsaket av eller står i sammenheng med en terrorhandling. For slike forsikrede ting og interesser som befinner seg utenfor Norden, Estland, Latvia eller Litauen, erstattes ikke skader som er forårsaket av eller står i sammenheng med terrorhandling.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Med hendelse forstås alle skader som rammer If og dets morselskap med øvrige filialers forsikringstakere i Norden, Estland, Latvia eller Litauen innenfor et tidsrom av 48 timer. Overstiges den fastsatte grense pr hendelse, må sikrede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset eller i personforsikrings- eller reiseforsikringsvilkår, at den er fraveket helt eller delvis.

4.10 Jordskjelv og vulkanske utbrudd

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i bransjevilkåret at den er fraveket.

4.11 Brudd på internasjonal lovgivning, sanksjoner

If kan ikke gi tilsagn om dekning eller betale ut erstatning eller andre ytelser dersom dette kan medføre at If eller dets reassurandører handler i strid med eller utsettes for, forbud, restriksjoner eller sanksjoner vedtatt i De Forente Nasjoners organer. Det samme gjelder handels- eller økonomiske sanksjoner, lover eller direktiver vedtatt av EU, Storbritannia og Nord-Irland, Norge eller USA.

Denne begrensning kan ikke fravikes ved avtale.

4.12 Vernetting

Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

9. februar 2016

7 (37)

4.13 Personopplysninger

De personopplysninger If innhenter om deg er nødvendige for at If skal kunne administrere forsikringen, oppfylle If sine avtaleforpliktelser og forøvrig dine ønsker som kunde. Opplysningene vil også kunne benyttes for å vurdere og fatte beslutninger om forsikringers innhold og vilkårsutforming, samt i markedsanalyser og markedsføring av våre produkter.

Personopplysningene kan for de nevnte formål også utleveres til selskap/organisasjoner If samarbeider med, så vel innenfor som utenfor EØS og EU-området. Dersom du vil vite hvem som er våre samarbeidspartnere kan du kontakte personopplysningsansvarlig i If.

Dersom If har opplysningsplikt overfor offentlig myndighet, vil opplysninger bli overlevert i henhold til myndighetenes krav. Opplysningene vil også kunne benyttes for å gi deg informasjon om selskapets/samarbeidsorganisasjonens tjenester forøvrig. Etter lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) har du rett til å få innsyn i de opplysninger If har om deg, og rett til å krevne at If retter feilaktige eller ufullstendige opplysninger.

Har du spørsmål om selskapets bruk av personopplysninger, kan du henvende deg til If (personopplysningsansvarlig).

Det gjøres særskilt oppmerksom på at dersom du ikke ønsker direkte markedsføringshenvendelser for fremtiden kan du når som helst reservere deg mot dette ved henvendelse enten til If, eller det sentrale reservasjonsregister i Brønnøysund.

9. februar 2016

8 (37)

Introduksjon

If Skadeforsikring NUF orgnr. 981 290 666 (If), og Anticimex Forsikring NUF orgnr. 984 735 049 (Anticimex), heretter i fellesskap kalt partene. Avtalen gjelder for Anticimex skadedyrforsikring formidlet av If.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for

- den som er nevnt som forsikringstaker i If sitt forsikringsbevis,
- andre enn forsikringstaker, dersom disse er navngitt i forsikringsbeviset. FAL § 7-1 er fraveket.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder kun for skade som både inntreffer og meldes til Anticimex i den tiden forsikringen av boligbygningen i If har dekning for skadedyr.

2.1 Inspeksjon av bygninger

Anticimex kan når som helst i avtaleperioden inspisere de bygninger som inngår i forsikringen. Dersom det oppdages angrep av skadedyr, skal Anticimex melde dette til beboer/boligselskap og sanering skal planlegges. Dersom det oppdages angrep av husbukk eller stripet borebille som må ha startet før forsikringen trådte i kraft gjelder de begrensninger som er nevnt i punkt 5.2.1.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for boligbygning i Norge.

4 Hva som er forsikret

- Avtalen gjelder boligselskaper.
- Forsikringen gjelder for de boligbygninger som er angitt i forsikringsbeviset, og som er fullverdiforsikret.
- Andre frittliggende bygninger på eiendommen er ikke forsikret.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

5.1.1 Dekning mot treskadeinsekter

- Forsikringen dekker bekjempelse av aktivt angrep av husbukk, stripet borebille, stokkmaur, praktbille, parkettbille og splintvedbille i den forsikrede bygning.
- Forsikringen dekker kostnader til nødvendig utbedring av bygningsskader forårsaket av treskadeinsektsangrep som inngår i forsikringen. Med nødvendig utbedring menes utelukkende utbedring av skader som har vesentlig betydning for bygningsdelens funksjon.

5.1.2 Dekning mot andre skadedyr

- Forsikringen dekker bekjempelse av følgende skadedyr i boligarealer og bygninger: Kakkerlakker, klannere, pelsbiller, teppebiller, melbiller, melmøll, tørrfruktmøll, kakaomøll, tyvbiller, messingbille, brødbille, tobakksbille, veggedyr, sølvkre, klesmøll, pelsmøll, maur, lopper, støvlus, fuglemidd, veps, bier, hussiriss, brunmidd, saksedyr, dessuten skolependere, tusenbein, skrukke troll, rotter og mus.
- Forsikringen gjelder bare for bekjempelse i bygninger. Avtalen dekker også loft, kjellere og fellesarealer i bygninger, samt garasjebygg og andre servicebygninger som omfattes av forsikringsbeviset

5.1.3 For alle grupper skadedyr gjelder

- Med bekjempelse menes fagmessige tiltak for å drepe skadedyr som har tilhold i bygningen.
- Med skadetilfelle menes skadedyrangrep i frittstående bygning som er forårsaket av en eller flere skadedyr som omfattes av forsikringen.
- Ved mistanke om skadedyrangrep plikter Anticimex å foreta inspeksjon kostnadsfritt etter anmodning fra forsikringstaker.
- Anticimex har rett til å utføre inspeksjon på eget initiativ. Dersom skadedyrangrep oppdages, har Anticimex rett til å bekjempe dette på eget initiativ. Huseier skal varsles om dette.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Dekning mot treskadeinsekter

- Forsikringen dekker ikke under noen omstendighet utbedring av råteskadet trevirke. Innbo dekkes heller ikke.
- Forsikringen dekker ikke kostnader til påvisning av insektangrep eller bygningsskade.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse eller utbedring av skadedyrangrep som startet før forsikringen ble tegnet. Forutsatt at kunden ikke på tidspunktet for inngåelsen av forsikringsavtalen var kjent med at det hadde oppstått et skadedyrangrep, dekker forsikringen følgen av at utbredelsen av skadedyrene har økt i den tiden bygningen har vært forsikret mot skadedyrene. Forsikringen dekker i et slikt tilfelle den kostnadsøkningen dette medfører for bekjempelsen. Forsikringen dekker i slike tilfeller ikke kostnader til avdekking eller andre tilkomstarbeider som måtte være nødvendig for bekjempelsen, ei heller kostnader til bygningsteknisk utbedring, for noen del av skaden.
- Forsikringen dekker ikke den del av skaden som har utviklet seg etter at forsikringen opphørte selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.
- Skader av estetisk karakter dekkes ikke.

5.2.2 Dekning mot andre skadedyr

- Forsikringen omfatter ikke skader på bygning eller innbo som følge av skadedyrangrepet.
- Bekjempelsen vil foretas uten avdekking eller tilkomstarbeider, dvs uten at tak, gulv, vegger åpnes. Dersom bekjempelse er umulig å foreta uten nevnte avdekking, vil forsikringen dekke kostnader til avdekking og istandsetting. Anticimex avgjør om avdekking er nødvendig for bekjempelsen.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse av skadedyrangrep som startet før forsikringen ble tegnet.
- Forsikringen for skadedyr gjelder ikke i næringslokaler eller i lokaler brukt til annet formål enn bolig. Dersom det lagres matvarer, dyrefôr eller produkter som er egnet som næring for skadedyr utover normale mengder, vil skadedyr som har sin årsak i denne lagringen, unntas fra forsikringen.

9. februar 2016

9 (37)

5.2.3 For alle grupper skadedyr

- Forsikringen gjelder ikke fjerning av døde skadedyr eller deres etterlatenskaper, herunder skadedyr døde etter bekjempelse.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse av angrep av skadedyr i innbo, løsøre, varepartier, på levende planter eller i utendørs anlegg, som parker, plener, idrettsanlegg, veksthus, lekeapparater. Bekjempelse av skadedyr i innbo kan likevel skje ved at beboer selv og for egen regning besørger pakking, merking og transport til nærmeste behandlingssted som skal angis av Anticimex.
- Forsikringen dekker ikke følgeskader eller indirekte tap, som tapte leieinntekter, skader på person eller løsøre, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.
- Forsikringen dekker ikke utgifter til vedlikehold, utbedringer, sikring mot skadedyr eller andre tiltak som er nødvendig for å hindre nye eller begrense eksisterende angrep av skadedyr.

6 Forsikringssummer

- Forsikringen dekker bekjempelses- og utbedringskostnader med inntil 2 000 000 kr for hvert skadetilfelle som gjelder treskadeinsekter.
  - Forsikringen dekker kostnader bekjempelse med inntil 1 000 000 kr for hvert skadetilfelle som gjelder andre skadedyr.
- Erstatningen er i begge tilfeller og under enhver omstendighet begrenset til bygningens forsikringssum.

7 Egenandel

Egenandelen er 6 000 kr ved utbedring av erstatningsmessig bygningskade. For øvrig er det ingen egenandel.

8 Sikkerhetsforskrift

Anticimex har rett til å inspisere aktuelle bygninger ved tegning av forsikring.

9 Forsikringstakers/sikredes plikter

- Forsikringstaker skal underrette Anticimex uten ugrunnet opphold når et skadedyrangrep oppdages. Dersom sen melding til Anticimex har medført at skadedyrangrepet er vesentlig forverret, vil forsikringstaker kunne belastes de økte kostnader forverrelsen av angrepet har medført.
- Forsikringstaker/sikrede skal legge forholdene til rette slik at Anticimex kan inspisere og bekjempe angrep og utbedre skader i forsikrede bygninger på en effektiv måte. Bygningene må være tilgjengelige i ordinær arbeidstid.
- Forsikringstaker/sikrede skal for egen regning og risiko sørge for å fjerne løsøre, dersom dette er nødvendig for å kunne utføre inspeksjon, bekjempelse eller utbedring av skade.
- Forsikringstaker må påvise den bygningsmessige skaden.
- Tiltak for å bekjempe angrepet eller utbedre bygningskade skal ikke foretas uten skriftlig samtykke fra Anticimex.
- Forsikringstaker plikter å etterkomme Anticimex sine instruksjoner i forbindelse med inspeksjon, bekjempelse og utbedring av skader. Dersom bekjempelse av et angrep av skadedyr vanskeliggjøres av forhold som påhviler forsikringstaker, vil forsikringstaker kunne belastes de økte kostnader dette har medført, evt. vil Anticimex kunne frasi seg ansvar for bekjempelsen av dette skadedyrangrepet.
- Forsikringstaker skal ved reparasjon eller andre arbeider ikke benytte materialer som er, eller som det kan være grunn til å tro er angrepet av treskadeinsekter.
- Dersom forsikringstaker ikke etterkommer Anticimex instruksjoner til bekjempelsestiltak eller forebyggende tiltak for å hindre eller begrense adkomstmuligheter for skadedyr eller deres spredningsmuligheter, kan dette begrense Anticimex' ansvar for nye skadedyrangrep eller økt omfang av eksisterende angrep.
- Dersom risiko for angrep av treskadeinsekter økes eller eksisterende skader forverres gjennom manglende vedlikehold eller andre forhold som påhviler forsikringstaker, kan Anticimex redusere sitt forsikringsansvar eller si opp forsikringen.
- Dersom mulighetene for inspeksjon, bekjempelse eller utbedring blir vesentlig vanskeliggjort som følge av påbygning eller annen bygningsmessig endring, har Anticimex rett til å nekte tegning, endre premien på forsikringen eller si opp forsikringen, jfr. FAL § 4-6.

10 Skadeoppgjør ved bygningsmessig skade

- Bygningsmessig skade skal meldes til Anticimex uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jfr. FAL § 8-5.
- Skaden settes til kostnadene ved reparasjon av skadet bygning til samme, eller i det vesentlige samme stand som før skaden inntraff, beregnet etter kostnadene på skadedagen.
- Dersom utbedring av en bygningsmessig skade som Anticimex svarer for, medfører en standardheving eller verdiøkning, skal dette gå til fradrag i erstatningen.
- I stedet for et kontantoppgjør kan Anticimex velge å forestå utbedring av skaden, dersom selskapet finner det hensiktsmessig.
- Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Anticimex krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for selskapets ansvar.

9. februar 2016

10 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

- Den som er nevnt i forsikringsbeviset.
- Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom.
- Innehaver av panterett i løsøre eller varer, men bare dersom panthaveren har mottatt forsikringsbekreftelse fra If. Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL), § 7-1, 3. ledd er fraveket.
- Annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor, men bare dersom forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen.

If kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Forsikringen gjelder for ny eier ved eierskifte inntil den nye eieren har tegnet forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

For boligselskapet dekker forsikringen også borettsinnehaverens tapte bruksmulighet av leiligheten.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for skade inntruffet i tidsperioden nevnt i forsikringsbeviset.

3 Hvor forsikringen gjelder

3.1 På forsikringsstedet

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

3.2 Annet sted

For ting som midlertidig befinner seg på annet sted og skal til forsikringsstedet, gjelder forsikringen innen Norden.

Borteforsikringen gjelder med inntil 3 000 000 kr, men ikke

- for varer i egne eller leide lokaler,
- for ting på bygge- og anleggsplass,
- for ting som anvendes i entreprenør-, installasjons-, monterings- eller håndverksvirksomhet.

Naturskadeforsikringen etter lov 16. juni 1989 nr 70 om naturskadeforsikring gjelder i Norge.

Ransforsikringen gjelder i Norge.

4 Hva som er forsikret

4.1 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter de gjenstander og interesser som framgår av forsikringsbeviset.

4.1.1 Forsikret eiendom

4.1.1.1 Bygning

Bygning som angitt i forsikringsbeviset er begrenset utvendig av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle. Til bygning medregnes grunnmur, bygningsfundamenter, ledninger, heiser, rulletrapper, romventilasjon, installasjoner for rombelysning, romoppvarming, sprinkleranlegg, brannvarslingsanlegg, generell solavskjerming og fastmontert bygningsmessig innredning bekostet av leietaker.

Som bygning regnes ikke

- utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlige eller private virksomheter,
- kunstnerisk utsmykning.

4.1.1.2 Når bygning er forsikret omfattes også:

Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr, som fører elektrisitet, gass eller væske til eller fra bygning, fram til tilknytningspunkt til offentlig ledning, egen brønn, tank eller reservoar, men ikke slike som hovedsakelig betjener maskiner og løsøre.

Som tilknyttet utstyr regnes også

- tank/kum,
- pumpe i brønn,
- varmekabler i atkomstveier til bygningen,
- antenneanlegg,
- utendørsbelysning,
- fastmonterte kabler for data, lyd og bildeoverføring til bruk i bygning/bygningsdel som benyttes til bolig eller benyttes av forsikret boligselskap,
- ladestasjon for elektrisk bil,
- underjordisk avfallssystem inntil 100 000 kr,
- søppel-, ute- og sykkelbod/-stativ inntil 100 000 kr.

Følgende omfattes ikke

- utvendige ledninger/rør, med tilknyttet utstyr, som hovedsakelig betjener produksjonsutstyr,
- utvendige ledninger som benyttes til transport av varer,
- dreng-, sprednings- eller infiltrasjonsledning,
- spredegrøft.

9. februar 2016

11 (37)

4.1.2 Dekninger med beløpsbegrensning

4.1.2.1 Forsikringssummene er angitt i forsikringsbeviset

Ved hver skade omfatter forsikringen summene angitt nedenfor. Dersom summene er utvidet fremgår dette av forsikringsbeviset:

Kunders eiendeler

Forsikringen omfatter kunders eiendeler med tilsammen 100 000 kr, men ikke penger og verdipapirer.

Rekonstruksjons- og reinstallasjonskostnader etter skade

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, registre, kartoteker, forretnings- bøker, datafiler og dataprogram. Rekonstruksjon må foretas innen 2 år.

For datafiler og dataprogram gjelder spesielt: Erstatningen er begrenset til dokumenterte kostnader til rekonstruksjon av data som har gått tapt eller har blitt skadet og tap eller skade på datamedier.

Innenfor denne summen erstattes

- gjenoppretting av filer fra foreliggende sikkerhetskopi,
- manuell gjenoppretting av filer fra originalprogrammer eller fra dokumenter som fortsatt er tilgjengelig
- utskifting og gjeninnsetting av systemdata og standard programdata.

Kostnader til reinstallasjon inklusive klargjøring av maskiner og programvare etter skade dekkes også. Samlet erstatning for rekonstruksjon og reinstallasjonskostnader er 250 000 kr.

Penger og verdipapirer

Ved innbrudd:

Tap av penger og verdipapirer, herunder telefonkort eller andre papirer som gir ihendehaveren en rettighet dekkes

- når de oppbevares i låst FG-godkjent verdiskap, med inntil 50 000 kr,
- når de oppbevares i låst skuff eller skap, med inntil 15 000 kr,
- når de oppbevares i ulåst kassa-apparat, med inntil 5 000 kr.

Ved ran eller overfall, jf. straffelovens § 267, eller annen erstatningsmessig skade, med inntil 200 000 kr.

Prisstigning etter skade

Påløpte merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag, begrenset til 20% av erstatningen for hver skadet ting.

Riving, rydding og destruksjon av miljøfiendtlig avfall

Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen i tillegg utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede forsikrede ting, samt merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadede forsikrede ting etter påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift. Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Tilleggserstatningen for boligbygning er begrenset til bygningens forsikringssum.

Hageanlegg

Utvendig vannbasseng med tilhørende ledninger, gjerde og flaggstang, og utgifter ved tilsåing og nyplanting av hageanlegg, med inntil 200 000 kr.

Påbud

Merutgifter til skadeutbedring av bygning, når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, og gjenoppføringen skjer på forsikringsstedet. Kravene må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. If kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan- og bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

- til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen,
- til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning,
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet, herunder merutgifter ved påbud som gjelder sikring mot framtidige naturskader.

Erstatningen kan også anvendes ved gjenoppføring på annet sted innen landets grenser ved tilsvarende påbudskrav som på forsikringsstedet.

Er bygningen forsikret på fullverdi er tilleggserstatningen begrenset til 10 000 000 kr.

Er bygningen forsikret på førsterisiko er maksimal tilleggserstatning begrenset til forsikringssummen som er angitt i forsikringsbeviset for den aktuelle bygningen. Erstatningen er uansett begrenset til 3 000 000 kr.

4.1.2.2 Bygningsmessige tillegg eller endringer

- Bygningsmessige forandringer/påkostninger innenfor opprinnelig byggevolum foretatt i avtaleperioden og som medfører verdiøkning, med inntil 10 % av bygningens fullverdigrunnlag.
- Bygningsmessige forandringer og tilbygg til eksisterende leiligheter utenfor opprinnelig byggevolum med inntil 15 % av bygningens fullverdigrunnlag. Frittliggende bygninger er ikke omfattet av forsikringen.
- Bygningsmessig tilleggsinnredning i boligrom, når innredningen er innenfor opprinnelig byggevolum og er bekostet av leieboer, borettslaver eller eier av selveierleilighet.

4.1.2.3 Tilbehør til eiendommen

- TV-kabler og utvendige varmekabler/varmerør i bakken med inntil 100 000 kr.
- Gressklippere, snøfresere, jordfresere, samt andre arbeidsmaskiner som ikke er registreringspliktige og som har vekt under 750 kg med inntil 100 000 kr.
- Inventar, fyringsolje og kjølemedium for bygningens jordvarmeanlegg, samt annet løst tilbehør til eiendommen, med inntil 100 000 kr.

4.1.2.4 Leid lokale

Ved skade på leide rom er erstatning ved tyveri og skadeverk på annet enn glass og skilt begrenset til 25 000 kr.

4.1.2.5 Ansattes klær og eiendeler

Forsikringen omfatter ansattes klær og effekter, med inntil 10 000 kr pr ansatt. Penger, bankbøker og verdipapirer er unntatt fra forsikringen.

9. februar 2016

12 (37)

4.1.2.6 Skade etter naturskadeforsikringsloven

Ved skade etter naturskadeforsikringsloven omfattes i tillegg:

- Fast trebrygge på forsikringsstedet, tilhørende våningshus, bolighus og fritidshus. Erstatningen er begrenset til 50 000 kr.
- Hageanlegg i tilknytning til våningshus, bolighus og fritidshus. Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg - herunder utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang - og gårdsplass i tilknytning til bygningen, oppad begrenset til 5 dekar. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei - inklusiv eventuell oppfylling av urast tomt tilbake til forsvarlig stabilitet - som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

4.1.3 Avbruddsforsikring

Boligselskapets tap av felleskostnader

Forsikringen omfatter

- Felleskostnader i inntil 36 måneder beregnet etter reglene i punkt 10, på grunn av erstatningsmessig skade, jf. punkt 5, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.
- Felleskostnader i inntil 36 måneder dersom atkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte berørt.

Erstatningen er begrenset til 20 % av premiegrunnlaget for hver enkelt bygning.

Boligselskapets husleietap

Forsikringen omfatter i tillegg boligselskapets tap av husleieinntekt i 36 måneder, fra annen virksomhet enn bolig, med totalt inntil 300 000 kr.

Borettsinnehavers markedsleie

Borettsinnehaverens tapte bruksmulighet av leiligheten inntil i 36 måneder når denne er ubeboelig etter en erstatningsmessig skade.

Hva forsikringen ikke omfatter:

Fellesskostnader, husleietap eller markedsleie når bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt 5.2.2.

4.1.4 Yrskesskadeforsikring

Når forsikringstaker kortvarig og tilfeldig er å betrakte som arbeidsgiver etter lov 16.juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring, § 2a, hefter If overfor skadelidte som etter lovens § 2b er å betrakte som arbeidstaker. Denne bestemmelse gjelder også for borettslagets/sameiets styremedlemmer i den utstrekning disse er omfattet av loven.

Borettslaget/sameiet plikter likevel å tegne særskilt forsikring for alle arbeidstakere som ikke er ansatt tilfeldig og kortvarig.

4.2 Hva som ikke inngår i forsikringen

4.2.1 Eiendom

- motorvogn, tilhenger til motorvogn, luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy som ikke er varer i næringsvirksomhet,
- penger og verdipapirer eller rekonstruksjons av data utover det som er nevnt i forsikringsbeviset.

5 Forsikringens omfang

5.1 Brann

5.1.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade ved

- brann, dvs. ild som er kommet løs,
- eksplosjon,
- plutselig nedsoting,
- utstrømning av etsende gass når årsaken er en identifiserbar hendelse,
- utstrømning fra brannslukningsapparat eller sprinkleranlegg,
- luftfartøy eller deler av eller fra luftfartøy, som rammer ting.

5.1.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Svi og gnistskader som ikke skyldes brann,
- skade ved hekkesot,
- skade ved sprengningsarbeider som utføres på forsikringsstedet,
- skade på forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne,
- skade på transformator ved eksplosjon i denne,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

5.2 Naturulykke

5.2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på brannforsikrede ting i Norge som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jfr. lov om naturskadeforsikring.

5.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter, og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås, eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. If erstatter likevel skade - på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- Selv om det foreligger forsikring på ting som det ikke er naturlig å brannforsikre, så som bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger, damanlegg, tunneler i fjell o.l., omfattes heller ikke dette.
- Skade på flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land.
- Skade på skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende.
- Skade på jord-/sjøvarmeledning, infiltrasjons-/spredning, spredegrøft, brønn eller borehull.
- Skade på hageanlegg utover bestemmelsene i kapittel 4 om skade etter lov om naturskadeforsikring.
- Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg.
- Avling (avkastning av hageanlegget).
- Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser e.l.
- Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.
- Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud- i medhold av naturskadelovens paragraf 22 - og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.
- Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løse. Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen. For annet enn bygning: gjenanskaffelsesprisen.

5.3 Skader med annen naturårsak

5.3.1 Hva forsikringen omfatter

Snøtyngde, snøpress og ras fra tak.

If svarer for skade ved snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak.

Vind som er svakere enn storm

If svarer for skade på bygning ved vind som er svakere enn storm.

Innvendig frostskaide

If svarer for skade ved innvendig frost i bygning.

5.3.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade som alene rammer takrenner, snøfangere og markiser,
- skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.
- skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende skadeårsak,
- skade ved vann, snø sand o.l., som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en bygningsskade som er erstatningsmessig etter punktet om vannskade,
- skade på hageanlegg, antenner, skilt, markiser o.l.,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009,
- skade på veksthus og plasthall som følge av snøtyngde, snøpress og ras fra tak.

5.4 Lynnedslag og elektrisk fenomen

5.4.1 Hva forsikringen omfatter

Lynnedslag og elektrisk fenomen

If svarer for skade ved

- Direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.
- Elektrisk fenomen på elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftspenning inntil 1000 V. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.

If svarer for skade på bygningens anlegg for

- data-, tele og TV-kommunikasjon,
- elektrisitet, og
- heiser, rulletrapper eller annen anordning for persontransport.

5.5 Tyveri og skadeverk

5.5.1 Hva forsikringen omfatter

Tyveri og skadeverk

If svarer for skade ved tyveri og skadeverk i eller på bygning.

Med skadeverk menes at en person rettsstridig ødelegger, skader, gjør ubrukkelig eller forspiller eiendeler du har i din besittelse, jf. straffelovens § 291 og 292.

If svarer også for tyveri av eller skadeverk på

- fast monterte aggregater, varmpumper, markiser, belyningsarmatur, innbruddsvern, antenner og ladestasjoner for elektriske biler.

Låsendinger

Tyveri og ran av universal-/masternøkler fra styremedlem, eiendomsbestyrer eller vaktmester.

If erstatter utgifter til utskifting av låssylindere til sikredes bygning-/er, og til nye nøkler til låsen dersom nøkler blir stjålet ved tyveri fra bygning, eller tapt i forbindelse med ran. Erstatningen er begrenset til 200 000 kr.

Ran og overfall

If svarer for skade ved ran og overfall, jf. straffelovens § 267, av penger, verdipapirer herunder telefonkort eller andre papirer som gir ihendehaveren en rettighet, løse og varer på forsikringsstedet og under transport innenlands. Transport til nattsafe er begrenset til 200 000 kr.

9. februar 2016

14 (37)

5.5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade ved tyveri og skadeverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeide for sikrede eller som er betrodd nøkler.
- Skade ved tyveri og skadeverk begått av leieboere eller personer med lovlig adgang til bygningen.
- Utgifter til utskifting eller forandring av låser som ikke er skadet hvis nøkler/koder har kommet på avveie på annen måte enn ved tyveri fra bygning eller ran.
- Penger i låst kassaapparat ved tyveri uten innbrudd.
- Skade ved tyveri når bygningen eller rommet er åpent for kunder eller publikum eller når tyven i dette tidsrom har latt seg låse inne i bygningen, selv om tyveriet har skjedd utenfor åpningstiden. Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent, aktivert innbruddsalarm med overføring til alarmstasjon, erstatter If likevel tyveri og skadeverk når uvedkommende urettmessig har latt seg innelåse i bygning i åpningstiden.
- Skade ved tagging og graffiti.
- Skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

Låsendringer

Forsikringen gjelder ikke kostnader til låsendringer til fellesrom i flerfamiliehus.

5.6 Vann og skade på ledningssystem

5.6.1 Hva forsikringen omfatter

Vann og annen væske - boligbygning

If svarer for skade ved vann og annen væske.

Rørbrudd

If svarer for bruddskade på bygnings ledning for vann, gass og annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereider eller -beholder, oljetank, septiktank, drenskum, fyrkjele o.l.

Spesiell egenandel og aldersfradrag.

5.6.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Vann og annen væske

- Skade på gulv eller vegg i utett våtrom, dvs bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets (bad, dusjrom og vaskerom) bjelkelag og stenderverk,
- skade ved sopp, herunder muggsopp, råte eller bakterier uansett årsak til dette,
- tap av gass, vann eller annen væske,
- skade som skyldes kondens, med mindre det skyldes plutselig utstrømming av kondensvann,
- skade som skyldes vann direkte inn fra terreng eller grunn, dersom dette ikke skjer plutselig og med slik mengde at det blir stående vannspeil på gulvet. Fukt alene dekkes ikke,
- skade ved vann som trenger inn i bygningen på annen måte enn fra terreng eller grunn,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

Rørbrudd

- Skade på drensledning,
- skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp,
- utgifter til tining av utvendig ledning, og
- skade på infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft.

5.7 Glass og skiltskade

5.7.1 Hva forsikringen omfatter

If svarer for skade ved brudd, skadeverk eller tyveri av

- glass i vindu, vegg og dør i bygning,
- glass i vindu, vegg og dør i bygning i leid lokale om forsikringstaker er pliktig til å betale skaden,
- glass i innredning,
- skilt.

If svarer også for

- skade på forsikrede ting som følge av erstatningsmessig bruddskade eller skadeverk på glass,
- utgifter til maling, graving, alarmkomponent m.m.
- ekstrautgifter til midlertidig innsetting av glass av enkleste sort når ny rute ikke kan skaffes innen rimelig tid.

Som glass ansees også plastmateriale som polykarbonat, akryl e.l.

Skade på glass i innredning og skilt erstattes med inntil forsikringssummen for henholdsvis inventar/løsøre eller bygning.

5.7.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Unntatt er

- skade ved slitasjeriper og avskallinger,
- skade som skyldes arbeider med glasset og dets rammer, eller skade ved bygnings- og innredningsarbeider,
- utett isolerglass,
- skade på veksthus og plasthall, samt ting som befinner seg i disse, og
- skade utenfor forsikringsstedet.

5.8 Annen skadehendelse

5.8.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen gjelder for annen plutselig fysisk skade av ytre årsak på forsikrede ting nevnt i forsikringsbeviset enn de som tidligere er nevnt i dette kapittelet.

Svikt i bærende bygningskonstruksjoner

I tillegg erstattes ekstraordinær svikt i bærende bygningskonstruksjoner de første 20 år etter at bygget var nytt.

Skade med indre årsak

Forsikringen gjelder i tillegg for plutselig fysisk skade med indre årsak på bygning og anlegg som medregnes til bygning, jf. kapittel 4.1.1.1.

5.8.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Annen skade

Unntatt er skade

- som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.,
- ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en bygningskade som forøvrig er erstatningsmessig etter punktet om annen skade,
- som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen, jordtrykk, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montasje,
- som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, bakterier, sopp, råte eller heksesot. For boligbygning dekkes likevel skade som skyldes gnagere.
- som skyldes aktivitet fra gnagere uten at bygningskonstruksjon/isolasjonen er fysisk skadet/svekket i vesentlig grad,
- ved kondens,
- på nedkjølte eller nedfrosne varer i disk, skap, eller rom,
- som skyldes prøving og testing av tingen før overtagelse fra leverandør,
- som leverandør, reparatør eller andre er pliktig til å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale. Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, svarer If ikke for skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje og heller ikke for skade på forsikret del som skyldes at delen for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller på annen måte feilaktig utført.
- som alene rammer forbruksmateriell.

Unntatt er også kostnader ved utskifting eller reparasjon av ting eller deler av ting på grunn av slitasje, gradvis forringelse eller fordi de ikke har de tilsiktede egenskaper.

I tillegg gjelder samtlige unntak og ansvarsbegrensninger nevnt i vilkåret også her.

Svikt i bærende bygningskonstruksjoner

Unntatt er

- skader som oppstår så lenge leverandørgarantien løper eller som oppstår tidligere enn 12 mnd etter at overtakelsen har skjedd,
- utbedring av de svakheter som forårsaket skaden,
- skade på bærende konstruksjoner under laveste gulv,
- skader som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, bakterier, sopp eller råte.

6 Forsikringssum

6.1 Fullverdi - bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, samt antikvariske merkostnader i henhold til krav etter kulturminneloven, dekkes ikke - med mindre dette fremkommer av forsikringsbeviset.

Fullverdigrunnlaget fastsettes av If ved forhåndstakst og reguleres senere etter prisindeks for bygning eller ved ny takst. Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til If. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

6.2 Fast forsikringssum - bygning

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker og framgår av forsikringsbeviset. Er forsikringssummen lik gjenoppføringsprisen eller høyere, erstattes hele skaden. Er forsikringssummen lavere enn gjenoppføringsprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenoppføringsprisen (underforsikring).

6.3 Forsikringssum - maskiner, inventar og løsøre

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker, og framgår av forsikringsbeviset. Forsikringssummen skal minst tilsvare hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting, gjenanskaffelsesprisen. Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen (underforsikring).

Nyanskaffelser omfattes av forsikringen og verdien av disse tas i sin helhet med ved vurdering av om det foreligger underforsikring. Når nyanskaffelser i avtaleperioden er medforsikret gjennom vilkårenes kapittel 4, forhøyes forsikringssummen med verdien av disse nyanskaffelsene, høyst det forsikrede beløp.

6.4 Varer

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker, og framgår av forsikringsbeviset. Forsikringssummen skal minst tilsvare verdien av varene. Ved fastsettelse av verdien skal det tas hensyn til sparte kostnader og renter, kontantrabatt, ukurans og andre omstendigheter som innvirker på verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukurans og som skal selges til redusert pris, skal verdien reduseres i samme forhold som reduksjonen i salgspris.

Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av kostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.

Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til partiprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønster. For solgte varer benyttes kontraktsprisen. Det som берges skal først og fremst anses som solgt.

Er forsikringssummen lavere enn verdien, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og verdien (underforsikring).

6.5 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster i forsikringsbeviset betegnet som førsterisiko, erstattes skade, etter fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer.

9. februar 2016

16 (37)

7 Egenandeler og aldersfradrag

Egenandelen angis i forsikringsbeviset. For enkelte skadehendelser gjelder spesielle egenandeler. For poster med angitt sum i forsikringsbevis eller vilkår eller hvor førsterisikoforsikring er angitt, erstattes skaden etter fradrag av egenandelen inntil angitt sum, men ikke høyere enn gjenanskaffelsesprisen.

Ved erstatningsberegningen gjøres eventuelle reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel. Har sikrede flere forsikrede ting i If som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare den høyeste egenandelen.

Hvis skaden erstattes ved at If fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til If.

7.1 Naturulykke

Ved naturskade etter lov om naturskadeforsikring trekkes den egenandel som til enhver tid er fastsatt av Justis- og politidepartementet.

Ved skade på grunn av snøtyngde, snøpress og snøras fra tak er egenandelen 20 % av skaden. Minste egenandel er 100 000 kr og største egenandel er 500 000 kr.

7.2 Spesielle egenandeler

Rørbrudd, vann, annen væske og frostskaade

Ved skade som skyldes frost økes avtalt egenandel med 10 000 kr. Ved skade som skyldes rørbrudd, vann og annen væske økes avtalt egenandel med 2 000 kr.

Svikt i bærende bygningskonstruksjoner

Ved skade som er svikt i bærende bygningskonstruksjoner, er egenandelen for eneboliger, 2- og 4-mannsboliger og rekkehus, 50 000 kr pr boenhet som er berørt av skaden. For andre bygninger er egenandelen 5 % av bygningens gjenoppføringspris, minst 30 000 kr, ved svikt i bærende bygningskonstruksjoner.

Glass og skilt

Ved bruddskader og skadeverk som bare rammer glass er egenandelen 3 000 kr selv om høyere egenandel er avtalt for forsikringen.

7.3 Aldersfradrag

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

Ved kortslutning eller annen elektrisk fenomenskade på mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat, gjøres fradrag med 10 % av skaden for hvert år utstyret er eldre enn 5 år, men ikke mer enn 80 %.

Ved bruddskade på utvendige ledninger, inklusive vann- og avløpsledninger under bygningen, tanker og kummer av annet materiale enn plast, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgravings- og gjenfyllingsutgifter, med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 20 år.

Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder, -bereder, fyrkjele, ventilasjonsanlegg, varmekabel e.l. gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 10 år, men ikke mer enn 80 %.

Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste delens alder til grunn for hele erstatningsberegningen.

Aldersfradrag gjøres i de samlede utgifter.

8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risikoen

Konsekvenser av å ikke overholde sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. forsikringsavtaleloven § 4-8). Se om identifikasjon i kapittel 10.

8.1 Endring av risikoen

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og vedlikeholdt. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere pris, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned. Tilsvarende kan erstatningen bli satt forholdsmessig ned dersom virksomheten endres slik at den nye virksomheten betinger høyere pris.

8.2 Allmenne sikkerhetsforskrifter

8.2.1 Offentlige lover og forskrifter

Bestemmelser gitt i lover og forskrifter gitt i medhold av lov, skal til enhver tid overholdes. Eksempelvis:

- plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter,
- lov om brannvern med tilhørende forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet,
- lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter, samt pålegg gitt av stedlig elektrisitetstilsyn.

8.2.2 Sikring av dataregistre og programmer

For installerte operativsystemer og andre programmer skal det finnes original eller sikkerhetskopi. Disse skal være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av spesiell programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Det skal finnes sikkerhetskopi av data lagret på eksternt datamedium. Nødvendig underlag for rekonstruksjon skal oppbevares. Sikkerhetskopi av alle data skal tas minst hver annen arbeidsdag og være maskinelt lesbar.

Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal finnes. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original. Sikkerhetskopier skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstillende krav til brannsikkerhet i følge NT FIRE 017 - 120 Data. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

9. februar 2016

17 (37)

8.2.3 Drift og vedlikehold

De forsikrede gjenstander skal holdes i god driftsmessig stand. Sikrede skal påse at offentlige forskrifter og leverandørens eller andres forskrifter for bruk og vedlikehold av gjenstander overholdes.

8.3 Sikring mot brann

8.3.1 Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid

- Forsikringstaker er ansvarlig for det brannforebyggende arbeidet.
- Forskrift om internkontroll er tatt i bruk og følges. Dokumentasjon på dette skal finnes på forsikringsstedet.
- Driftsbygninger oppført etter 01.07.07 skal oppfylle kravene til byggeforskriftenes brannklasse 1. En veiledning finnes på nettsidene til Landbrukets Brannvernkomite (www.landbrukets-brannvernkomite.no).
- Det henvises forøvrig til anbefalinger gitt av Landbrukets Brannvernkomité.

8.3.2 Brann-/seksjoneringsvegger, brannører og brannluker

Brannvegger skal tilfredsstillende offentlige krav. Alle åpninger og gjennomføringer skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes. Brannører og brannluker skal holdes lukket. Når det er hensiktsmessig at de holdes åpne, kan dette tillates hvis de har automatisk lukking styrt av røykdetektor. Brannører og brannluker skal være funksjonsdyktige.

8.3.3 Slokningsredskaper

Automatiske brannalarmanlegg

Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og holdes i god stand. Slokningsapparater plassert i bolig skal kontrolleres minst en gang hvert femte år. Slokningsredskaper plassert andre steder skal kontrolleres hvert år. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser datoen for siste kontroll.

Sprinkleranlegg skal være funksjonsdyktig til enhver tid. Forsikringstaker skal årlig dokumentere sprinkleranleggets slokkekapasitet med rapport fra FG-godkjent kontrollorgan.

8.3.4 Varmerarbeider

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet.

Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no/Hoved/varme-arbeider.

4.2 Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent slokkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesimser, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

8.3.5 Tobakksrøyking

Røyking tillates bare på de steder som er angitt i bedriftens egne røykebestemmelser. Røykebestemmelsene skal være utarbeidet med tanke på brannsikkerhet og være godkjent av bedriftens ledelse.

8.3.6 Orden, renhold og avfallshåndtering

Brennbar avfall og brennbare materialer som ligger i eller utenfor container/oppbevaringsenhet uten permanent tilsyn, skal plasseres slik at brann i disse ikke kan smitte til bygning. Avstanden fra brennbar yttervegg skal være minst 5 meter og plasseringen skal ikke skje under brennbar tak. Grensen på 5 meter økes til minst 2 ganger lagringshøyden hvis denne er over 2,5 meter. Brennbar avfall og brennbare materialer kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra containeren/oppbevaringsenheten.

8.3.7 Låsing av dører mm

Dører skal være låst og vinduer og andre åpninger skal være lukket og sikret slik at uvedkommende ikke uhindret kan ta seg inn.

8.3.8 Elektriske anlegg

Reparasjoner og installasjoner av elektriske anlegg skal utføres av godkjent installatør.

9. februar 2016

18 (37)

8.3.9 Gass

Gassanlegg skal prosjekteres, installeres, endres, repareres, driftes, vedlikeholdes, innmeldes og kontrolleres som beskrevet i forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver, om håndtering av farlig stoff med tilhørende veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.*

*Gjeldende forskrift med veiledning og temaveiledninger vil til enhver tid være å finne på www.dsb.no. Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, installeres og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.

8.4 Sikring mot elektrisk fenomenskade

Elektronisk utstyr skal på signal-, tele- og på 230V-400V-siden være beskyttet mot overspenning, netbstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

På 230V-400V-siden skal det være installert grovvern i nærliggende sikringstavle for utstyret og eksternt finvern (pluggbart vern) ved den enkelte utstyrsenhet. På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet.

Stormaskiner, sentraler og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering, skal i tillegg sikres med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. UPS påbegynt installert etter 1.6.2006 skal være av online type. Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med retningslinjer gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

8.5 Sikring mot tyveri og skadeverk, ran og overfall

Ytterdører og dører fra fellesareal skal være låst. Dører som ikke er offentlig påbudt rømningsvei, skal ha FG-godkjent lås. Nøkler må aldri bli i låsen. Vinduer og øvrige åpninger skal være lukket og sikret. Før bygningen forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen. Ytterdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret i henhold til det beskyttelsesnivå som er angitt i forsikringsbeviset når dette er spesielt nevnt.

8.5.1 Nøkler o.l. betrodd gjennom virksomheten

- Hvis nøkler eller koder kommer på avveie skal det omgående treffes relevante tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får adgang. Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.
- Fra og med den dag ansatt/styremedlem slutter i virksomheten, skal virksomheten sikre at utleverte nøkler/koder ikke fortsetter å gi vedkommende adgang til virksomhetens lokaler, eiendom eller andre ting som eies/leies av virksomheten.
- Før næringslokaler forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.
- Tenningsnøkkel til gressklipper eller annen arbeidsmaskin skal oppbevares på et sted som ikke er tilgjengelig for uvedkommende, og når arbeidsmaskinen ikke er i bruk skal den, hvis mulig, være avlåst. Tilhengere skal være sikret med kulelås.

8.5.2 Ran

Generelt

I kassafunksjoner med kundebetjening skal kontanter og sjekker ut over 15 000 kr oppbevares innlåst.

I lokaler hvor det er montert FG-godkjent ransalarmanlegg med varsling til FG-godkjent alarmstasjon eller til alternativ mottaker (naboalarm), eller det er montert videoovervåking med kontinuerlig opptak, heves beløpet til 100 000 kr.

Sikring ved transport

Kontanter mellom 50 000 kr og 200 000 kr, skal transporteres i solid ugjennomsiktig koffert, bag, veske eller lignende.

Transport av kontanter til nattsafe skal begrenses til 200 000 kr.

8.6 Vann og annen væske

8.6.1 Sikring mot frostskafer

Sikrede skal sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer eller sørge for nedtapping av røranlegg.

Utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l. skal tømmes for vann eller holdes tilstrekkelig oppvarmet.

8.6.2 Autorisert installatør

Rørinstallasjoner, utskiftninger og reparasjoner skal utføres av autorisert installatør.

Kjøleskap, kaffe- og isbitmaskiner og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstenging med føler i områder hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens vedlikeholdsplan skal følges.

9 Plikter ved skade

Skade skal meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. If kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødsels- og personnummer (11 siffer) eller organisasjonsnummer. Brann, innbrudd, tyveri, skadeverk og ran skal meldes til politiet. If kan kreve at også andre skader, slik som skade påført av ansatte ved sabotasje eller hacking, meldes til politiet.

Sikrede plikter å iverksette rimelige tiltak for å avverge eller begrense skaden.

Stilles krav mot If, plikter sikrede etter avtale med If å prøve for retten spørsmålet om det foreligger ansvar for konsulent, leverandør, reparatør eller andre. If betaler sikredes omkostninger ved søksmålet.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Oppgjørsmåter

If kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør,
- reparasjon,
- gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller at If fremskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det If hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har If rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

9. februar 2016

19 (37)

10.2 Identifikasjon

Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

De handlinger eller unnlatelser som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og skadeverk kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingen befinner seg. Dette gjelder også dersom den som den sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende anvendelse. Dette gjelder dog ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL § 7-1, 2. ledd.

Har If foretatt utbetaling til den medforsikrede til dekning av skade som If etter forsikringsvilkårene eller FAL ikke svarer for, eller hvis premien ikke var betalt, plikter sikrede eller den ansvarlige å betale beløpet tilbake til If. Det samme gjelder i den utstrekning sikrede har gitt uriktige opplysninger om det forsikrede objekt/ objektene i forbindelse med skade.

10.3 Erstatningsberegning bygning

10.3.1 Bygning som blir reparert eller gjenoppført

10.3.1.1 Innen landets grenser, til samme formål, innen 5 år fra skadedato av eier, ektefelle/samboer eller livsarving

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel.

Del/komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen.

10.3.1.2 Bygning repareres/gjenoppføres til annet formål

Dersom bygningen blir reparert/gjenoppført til annet formål, men ellers tilfredsstillende kravene i punktet over, skal erstatningsberegningen gjennomføres som beskrevet, med det unntak at fradrag skal gjøres for enhver økning i omsetningsverdien.

10.3.1.3 Bygninger uten omsetningsverdi

Bygningens omsetningsverdi før skaden fastsettes til bygningens gjenoppføringspris med fradrag for verdiforringelse av bygningskomponenter eller deler av komponenter på grunn av elde, bruk og annen fysisk forringelse, samt for ting som står for utskifting - multiplisert med 0,9.

Ved gjenoppføring til samme formål settes omsetningsverdien etter skaden til gjenoppføringsprisen.

Ved gjenoppføring eller reparasjon til annet formål, men som ellers tilfredsstillende kravene over, skal økning av omsetningsverdi ut over 10 % fratrekkes.

10.3.2 Uten gjenoppføring eller reparasjon

For bygning som ikke repareres eller gjenoppføres som angitt i punktene over, fastsettes erstatningsgrunnlaget på samme måte, men ikke høyere enn til reduksjon i bygningens omsetningsverdi som følge av skaden. Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

10.3.3 Bygning som står foran riving

Erstatningsgrunnlaget er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for rivingsutgiftene.

10.3.4 Erstatningsberegning naturulykke

Naturulykkeerstatningen iht vilkårets kapittel 5.2 kan settes ned eller falle bort:

- dersom skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon, i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages,
- dersom forsikringselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

10.3.5 Husleietap

Tap ved nedgang i husleieinntekt beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom, for egne rom på grunnlag av markedspris. Fradrag blir gjort for innsparte utgifter. Økt tap ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring erstattes ikke. Dersom bygningen ikke gjenoppføres, erstattes husleietapet bare i normal gjenoppføringstid. I erstatningen for husleietap gjøres det fradrag for opptjente renter av erstatningen. Boligselskapers tap av felleskostnader erstattes.

9. februar 2016

20 (37)

10.3.6 Merutgifter ved påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter ved utbedring eller gjenoppføring settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning. Merutgifter ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering, som skyldes påbud gitt som følge av den erstatningsmessige skaden, beregnes som for en bygning av tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med

- merutgifter til utgraving eller utsprenning av kjeller,
- merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større enn den skadde,
- tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadde bygningen.

Utbedringen/gjenoppføringen må være avsluttet innen fem år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

10.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller If krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for Ifs ansvar. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

10.5 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

Overfor panthavere, konkursbo, nye eiere o.l. er Ifs ansvar begrenset til det laveste av

- nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden,
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Disse bestemmelser gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Ifs ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

10.6 Prisstigning

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden for øvrig og er begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting etter skadedagens prisnivå.

If erstatter prisstigning bare hvis skaden er utbedret innen fem år fra skadedagen for bygning og innen tre år for maskiner og løsøre. Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

10.7 Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men If har rett til å overta skadde ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, dersom han/hun ønsker å beholde tingen, gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at If har sendt beskjed om at gjenstanden har kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt, i motsatt fall tilfaller tingen If.

10.8 Merverdiavgift

Merverdiavgift som ikke kan utgiftsføres, refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen fem år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

Utlagt merverdiavgift som kan føre til fradrag jf. lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv. er ikke dekket etter denne avtalen.

10.9 Overtakelse av panterett

Er If ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntre If i panthavers rett i den utstrekning If betaler erstatning til panthaver.

10.10 Medforsikredes stilling ved skadeoppgjør

Ved skadeoppgjør kan If forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatningen til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre If har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjøret finner sted.

9. februar 2016

21 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning (skl) § 2-1, kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer If inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte dersom det ikke er grunnlag for identifikasjon.

2 Når forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Alle skader som skyldes samme ansvarsutløsende handling, unnlatelse eller begivenhet, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første skade ble konstatert.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, som er voldt under utøvelse som eier av og som byggherre for rehabilitering og ombygging av den forsikrede eiendom.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på person eller ting

- Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør
- Tingskade anses inntruffet når løssøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

Foreligger det dekningsmessig skade etter forsikringsvilkårene, betales tilkomstkostnader selv om tilsvarende kostnader er helt eller delvis nødvendig også for å få omgjort/repasert sikredes eget arbeid/produkt.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Gjenstander sikrede har i sin varetekt

Forsikringen omfatter ikke skade på ting, se ovenfor, som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring.

5.2.2 Garanti m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.

5.2.3 Byggherreansvar

Forsikringen omfatter ikke ansvar som byggherre for bygging av nye bygg.

5.2.4 Motorkjøretøy m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar som eier, fører eller bruker av

- motorkjøretøy, herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri
- seilbåt eller motordrevet fartøy
- luftfartøy eller skade forårsaket på luftfartøy.

Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører eller bruker av transportredskap med elektrisk fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t.

5.2.5 Graving, sprengning m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

5.2.6 Forurensning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.

Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet. Opprydding på egen eiendom, eiendom eid av mor-/datterselskap, eller eiendom som sikrede driver eller disponerer, dekkes ikke.

5.2.7 Egne ansatte

Forsikringen omfatter ikke ansvar for personskade som rammer sikredes ansatte når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.

9. februar 2016

22 (37)

5.2.8 Dagbøter, oppreisning, ærekrenkelse m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for dagbøter, bøter, ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter skl. §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").

5.2.9 Naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke ansvar etter lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) av 19. juni 2009. nr. 100 § 69-72, og § 74.

5.2.10 Asbest

Forsikringen omfatter ikke ansvar for personskade i forbindelse med bruk, behandling eller sanering av bygning eller ting som inneholder asbest.

5.2.11 Sopp og råte m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntregning av fuktighet.

6 Forsikringssum

Hvis ikke annet er avtalt, er lfs erstatningsplikt begrenset til 10 000 000 kr ved hvert skadetilfelle.

Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen.

Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er If sin samlede utbetaling, inklusive saksomkostninger og redningsomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

7 Egenandel

Sikredes egenandel ved hvert skadetilfelle fremgår av forsikringsbeviset.

Ved erstatningsberegningen gjøres en eventuell reduksjon hjemlet i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

8 Sikkerhetsforskrifter

8.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8). Se også identifikasjon i kap.10.

8.2 Varme arbeider

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet.

Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no/Hoved/varme-arbeider/

4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent slokkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndsløkkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene ved å bruke åpen flamme ved tekking av tidligere tekkede tak, vil If være helt uten ansvar for skade som inntreffer.

9. februar 2016

23 (37)

8.3 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

8.3.1 Nedgravde tanker

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuumb. Tankene skal kontrolleres

- senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- senest 10 år etter rekondisjoneringsen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) og Forskrift av 1.juni 2004 nr. 931 Forskrift om begrenning av forurensning (Statens forurensningstilsyn, Klima- og forurensningsavdelingen), se forskriftens kap. 1.

8.3.2 Overgrunns oppbevaringstanker

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap).

9 Plikter ved skadetilfellet

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes If uten ugrunnet opphold.

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller If, plikter sikrede

- omgående å gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som If finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Ifs samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for If.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Oppgjørsregler

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det If å

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

If betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

10.2 Omkostninger

If betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand, valgt eller godkjent av If, betales av If i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. Se likevel kap. 6 Forsikringssum.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

10.3 Identifikasjon

De handlinger eller unnlaterelser som medfører bortfall eller reduksjon av den forsikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

9. februar 2016

24 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Rettshjelpforsikringen gjelder for Boligselskapet/Sameiet (og naturlig tilliggende eiendom slik som garasjesameie o.l.) hvor det er naturlig at dette opptrer på vegne av andelseierne/sameierne i tvist som omfattes av forsikringen.

Andelseierne/sameierne kan ikke benytte forsikringen uten styrets godkjenning.

2 Når forsikringen gjelder

Rettshjelpforsikringen dekker tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.

Rettshjelpgiftene dekkes ikke dersom de hendelser og omstendigheter som er av vesentlig betydning for det som senere ble tvistegrunnlaget, inntraff før forsikringen trådte i kraft. Dette gjelder imidlertid ikke dersom forsikringen har vært i kraft i en sammenhengende periode på minst to år.

3 Hvor forsikringen gjelder

Rettshjelpforsikringen gjelder for tvister som føres for domstol i Norden. Se kap. 5 "Forsikringens omfang".

4 Hva som inngår i forsikringen

I forbindelse med tvist dekker forsikringen nødvendige og rimelige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Se kap. 5 "Forsikringens omfang" for nærmere presiseringer.

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som bestridt krav. Selv om saken består av flere spørsmål vil dette ikke nødvendigvis være å anse som flere tvister. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Det regnes som én tvist dersom den baserer seg på vesentlig samme hendelser eller omstendigheter.

5 Forsikringens omfang

5.1 Forsikringen omfatter

Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler (jf. lov om domstolene (dl) 13. august 1915 nr 5 § 1) eller husleieretten.

Dersom saken føres for øvrige særdomstoler (jf. dl § 2), dekkes ikke utgifter ved saken før den eventuelt bringes inn for de alminnelige domstoler. Utgifter til forberedelse for særdomstolen dekkes ikke.

5.1.1 Utgifter

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes når utgiftene på forhånd er godkjent av If.

Utgifter til vitner dekkes ved hovedforhandling og bevisopptak.

Tilkjente saksomkostninger dekkes dersom sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

5.1.2 Forlik

Forsikringen gjelder også når tvisten blir avgjort ved forlik.

5.1.3 Ifs egne klagemuligheter

Forsikringen omfatter utgifter ved søksmål ved tvist i forbindelse med et skadeoppgjør i If når Ifs egne klagemuligheter er utnyttet. Enhver utgift pådratt under behandlingen av saken for nevnte klageinstanser er unntatt fra dekning.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

- utgifter til voldgiftsdommere
- idømte saksomkostninger
- rettsgebyr i ankeinstans.

5.2.1 Tvist som hører innunder namsmyndighetene

Forsikringen omfatter ikke tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist angående husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.

5.2.2 Inkassosak m.m.

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.

5.2.3 Straffesak m.m.

Forsikringen omfatter ikke straffesak, ærekrenkesssak og erstatningskrav i slike saker, samt sak om erstatningsplikt etter lov om skadeerstatning (skl) 13. juni 1969 nr 26 § 3-3 (visse personlige krenkelses m.m.) og § 3-6 (ærekrenking og krenking av privatlivets fred).

5.2.4 Offentlige forvaltningsvedtak

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.

5.2.5 Naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke tvist som knytter seg til eller følger av lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldsloven) av 19. juni 2009 nr. 100 § 69-72, og § 74.

9. februar 2016

25 (37)

5.2.6 Advokatsalær ol

Forsikringen omfatter ikke

- tvist om advokatsalær eller tvist om utgifter til sakkyndige,
- merutgifter pga. advokatbytte.

5.2.7 Motorvogn

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.

5.2.8 Ekspropriasjon eller skjønssak

Forsikringen omfatter ikke ekspropriasjonssak eller skjønssak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.

5.2.9 Næringsvirksomhet

Forsikringen omfatter ikke tvist som har sammenheng med sikredes næringsvirksomhet. Som næringsvirksomhet regnes ikke utleie av bolig og garasje.

5.2.10 Deltagelse i styre

Forsikringen omfatter ikke tvist hvor sikrede er part i styre eller styremedlem.

5.2.11 Tvist som åpenbart ikke kan vinne frem

Forsikringen omfatter ikke tvist som åpenbart ikke kan vinne frem.

5.2.12 Fondsforvaltere / depotmottakere

Forsikringen omfatter ikke aktiviteter som fondsforvalter, depotmottaker eller andre aktiviteter som nevnt i eller som reguleres av AIFM-direktivet 2011/61/EU med tilhørende forordninger samt i lov om forvaltning av alternative investeringsfond nr. 28 av 20. juni 2014.

6 Forsikringssum

Dersom ikke annet er avtalt er samlet erstatning for hver tvist begrenset til 250 000 kr selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Ifs ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av If på forhånd.

7 Egenandel

Dersom ikke annet er avtalt er egenandelen 20% av dekningsmessige utgifter, minimum 10 000 kr. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

8 Sikkerhetsforskrifter

Ingen sikkerhetsforskrifter knyttet til denne forsikringen.

9 Plikter ved skadetilfellet

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpforsikringen, må If underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandlingen, regnes fristen for melding til If fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

If kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere If om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har If den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

Sikrede skal påse at faktura for samtlige dekningsmessige utgifter utstedes på sikrede på vanlig måte. Fradragsberettiget merverdiavgift dekkes ikke under forsikringen.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

If kan forøvrig kreve at sikrede begjærer salæret fastsatt av retten i henhold til Lov om mekling og rettergang i sivile tvister (tvI) 16. juni 2005 nr 90 §3-8.

9. februar 2016

26 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Følgende er å betrakte som sikrede: Boligselskapet som sådan og naturlig tilliggende eiendom, slik som garasjesameie o.l. Tvist som har sammenheng med sikredes næringsvirksomhet forøvrig, dekkes ikke.

2 Når forsikringen gjelder

Den forsikrede virksomhet

Forsikringen omfatter den forsikrede virksomhets tap som konstateres i forsikringstiden. Tapet anses konstatert på det tidspunkt det foreligger rimelig grunn til mistanke om at en straffbar handling er begått. Den straffbare handlingen må være foretatt senest to år før forsikringen trådte i kraft eller innenfor et tidsrom angitt i forsikringsbeviset.

Det regnes som ett forsikringstilfelle når tap er forårsaket ved at

- flere personer i samarbeid har utført den straffbare handlingen, eller
- samme person har utført flere straffbare handlinger.

Dette gjelder også om handlingene er utført i forskjellige forsikringsår og omfatter flere straffbare forhold.

Er forsikringsvilkårene endret i den perioden de straffbare handlingene har pågått, er det forsikringsvilkårene på det tidspunkt da den første straffbare handlingen ble foretatt, som skal anvendes.

3 Hvor forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for handlinger som er utført av boligselskapet i Norden.

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter direkte økonomisk tap som påføres den som er nevnt i forsikringsbeviset som følge av handling angitt under kap. 5.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter direkte økonomiske tap som sikrede påføres ved at ansatte lønnet direkte av sikrede eller personer som sitter i borettslagets/sameiets styre beviselig har gjort seg skyldig i en eller flere av følgende straffbare handlinger overfor sikrede

- dokumentfalsk, underslag, tyveri, bedrageri og utroskap, jf Almindelig borgerlig straffelov (straffeloven) av 22. mai 1902 nr 10, §§ 179 - 190, 255 - 258, 270 - 271a, 275 og 276,
- forutsatt at vedkommende har handlet i den hensikt å skaffe seg selv eller andre enn sikrede en uberettiget, direkte økonomisk vinning utover forfremmelse, lønnstillegg, bonus e.l

Tapet dekkes selv om gjerningsmannen var sinnssyk eller bevisstløs i gjerningsøyeblikket, jf Straffeloven nr. 10 § 44.

Med direkte økonomisk tap forstås kronebeløpet/verdien som er fravendt sikrede. Rentetap frem til 2 måneder etter at forholdet er meldt If, inflasjonstap, disponeringstap og lignende tap sikrede lider ved ikke å ha kunnet disponere beløp/verdier er ikke dekket.

5.1.1 Tap påført den forsikrede virksomhets kunder

Forsikringen omfatter direkte økonomisk tap som sikredes kunder påføres ved at personer som er omfattet av sikredes styringsrett som arbeidsgiver, begår straffbare handlinger som nevnt i kapittel 5.

Med direkte økonomisk tap forstås kronebeløpet/verdien som er fravendt sikredes kunder ved en handling som er omfattet av forsikringen.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke fysiske skader på ting eller personer, eller økonomiske følgeskader av slike skader. Forsikringen omfatter heller ikke indirekte økonomisk tap eller konsekvenstap, herunder tapt inntekt, tapt fortjeneste etc.

Forsikringen omfatter ikke tap som den forsikrede virksomhet er påført ved handlinger i forsikringstiden, som har tjent til å dekke tap påført den forsikrede virksomhet ved handlinger foretatt før forsikringen trådte i kraft.

5.2.1 Fondsforvaltere / depotmottakere

Forsikringen omfatter ikke aktiviteter som fondsforvalter, depotmottaker eller andre aktiviteter som nevnt i eller som reguleres av AIFM-direktivet 2011/61/EU med tilhørende forordninger samt i lov om forvaltning av alternative investeringsfond nr. 28 av 20. juni 2014.

5.2.2 Datakriminalitet

Forsikringen omfatter ikke direkte økonomisk tap som den forsikrede virksomhet eller den forsikrede virksomhets kunder påføres ved datakriminalitet som rammer den forsikrede virksomhets datanettverk og datasystemer direkte.

Med datakriminalitet forstås handlinger som etter gjeldende rett defineres som;

- hacking (datainnbrudd)
- Denial of Service (DoS) angrep (tjenestenektangrep) og/eller Distributed Denial of Service (DDoS) angrep (distribuert tjenestenektangrep).
- ondsinnet kode eller,
- virus.

6 Forsikringssum

Den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset angir Ifs samlede utbetalingsplikt for hvert forsikringstilfelle.

9. februar 2016

27 (37)

7 Egenandel

Egenandelen fremgår av forsikringsbeviset.

Egenandel beregnes av enhver utbetaling under forsikringen, også av utgifter til ekstern sakkyndig.

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjon med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

8 Sikkerhetsforskrifter

8.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8). Se også identifikasjon i kap.10.

8.2 Regnskapsførsel og internkontroll

Virksomheten skal ha retningslinjer som sikrer at sikredes regnskapsførsel er i overensstemmelse med god regnskapsskikk. Retningslinjene skal i tillegg fastsette rutiner for en forsvarlig internkontroll.

8.3 Tilgangskontroll og autorisasjon

Virksomheten skal ha etablert tilgangskontrollsystem som sikrer krav til autentisering (verifisering av IT-brukere ved pålogging til datasystemer) og autorisasjon. Tilgangskontrollsystemet skal være etablert på alle IT-plattformer vesentlige for virksomheten.

9 Plikter ved skadetilfellet

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal den forsikrede virksomhet uten ugrunnet opphold melde fra til If.

Når den forsikrede virksomhet vil gjøre krav gjeldende mot If i henhold til forsikringen, skal den forsikrede virksomhet omkostningsfritt for If

- omgående gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- fremlegge nødvendig dokumentasjon av tapet
- omgående melde det forhold forsikringstilfellet omfatter til påtalemyndigheten og fremsette nødvendig påtalebegjæring, samt begjære erstatningskravet overfor den skyldige pådømt i straffesaken. I særskilte tilfelle kan anmeldelse unnlates etter avtale med If
- foreta den nødvendige pågang (inkludert sivil arrest) overfor den skyldige for å få denne til å gjøre opp tapet, inntil If eventuelt har dekket tapet og selv kan foreta den nødvendige pågang. Forsikringen omfatter likevel direkte utlegg i forbindelse med slik pågang. Er forsikringstilfellet inntruffet, skal den forsikrede virksomhet uten ugrunnet opphold melde fra til If.

Etter avtale med If kan det engasjeres ekstern sakkyndig bistand til å kartlegge hendelsesforløp og tapets størrelse.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Oppgjørsregler

FAL § 6-1 er fraveket. Istedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

Erstatningen utbetales så snart If har hatt rimelig tid til å klarlegge forsikringstilfellet og beregne erstatningen.

Utbetaling skal ikke utsettes i påvente av offentlig behandling av en eventuell straffesak mot den skyldige med mindre dette er nødvendig for å fastslå om tapet er omfattet av forsikringen eller for å beregne erstatningen.

Er det på et tidligere tidspunkt på det rene at If skal betale i hvert fall en del, utbetales likevel et tilsvarende forskudd.

Det skal gjøres fradrag for beløp den forsikrede virksomhet kan motregne overfor den skyldige.

Det skal gjøres fradrag for den vinning/fortjeneste den forsikrede virksomhet eventuelt har hatt i sammenheng med den begåtte handling.

Foretas det oppgjør under forsikringen, trer If, så langt oppgjøret rekker, inn i den forsikrede virksomhets erstatningskrav overfor den skyldige.

Kommer det inn midler fra den skyldige går disse til dekning av Ifs erstatningsutbetaling.

10.2 Identifikasjon

De handlinger eller unnlatelser som medfører bortfall eller reduksjon av den sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

9. februar 2016

28 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for samtlige medlemmer/varamedlemmer i styret i det boligselskapet/boligsameie som er nevnt i forsikringsbeviset.

2 Når forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må erstatningskravet for skaden

- være reist mot sikrede eller If i forsikringstiden, og
- grunne seg på handling eller unnlatelse foretatt etter 1.1.2000.

2.1 Skadetilfelle

Alle krav som skyldes samme ansvarsutløsende handling, unnlatelse eller begivenhet, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første krav ble reist.

Forsikringen omfatter også erstatningskrav som blir varslet eller fremsatt etter at sikredes funksjon har opphørt, forutsatt at kravet grunner seg på handlinger eller unnlatelser foretatt før opphørstidspunktet.

3 Hvor forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen skade

- som inntreffer i hele verden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i Norge.

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter styremedlemmenes og varamedlemmenes, rettslige erstatningsansvar for skade.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes personlige, rettslige erstatningsansvar for skade, som sikrede volder i egenskap av medlem/varamedlem i styret i det boligselskapet/boligsameie som er nevnt i forsikringsbeviset.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Straffbare handlinger

Forsikringen omfatter ikke ansvar som følge av straffbar handling som dokumentfalsk, underslag, tyveri, bedrageri og/eller utroskap, jf. Almindelig borgerlig straffelov (straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10 §§ 179 - 190, 255 - 258, 270 - 271a, 275 og 276.

5.2.2 Dagbøter, oppreisning, ærekrenkelse m.m.

Forsikringen omfatter ikke ansvar for dagbøter, bøter, ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter skl. §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").

5.2.3 Forurensning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formuesskade som følge av forurensning eller deponering av avfall.

5.2.4 Forsett

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formuesskade voldt ved forsett.

5.2.5 Skatte- og avgiftstrekk

Forsikringen omfatter ikke ansvar for tap som følge av overtredelse av bestemmelser om skatte- og avgiftstrekk og betaling.

5.2.6 Ubertyttiget vinning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav som er begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en ubertyttiget vinning.

5.2.7 Under samme forsikring

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav mellom sikrede under samme forsikring.

5.2.8 Naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke ansvar etter lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) av 19. juni 2009. nr. 100 § 69-72, og § 74.

5.2.9 Manglende eller ufullstendige forsikringstegning

Forsikringen omfatter ikke ansvar som følge av at sikrede ikke har tegnet forsikring.

5.2.10 Fondsforvaltere/ depotmottakere

Forsikringen omfatter ikke aktiviteter som fondsforvalter, depotmottaker eller andre aktiviteter som nevnt i eller som reguleres av AIFM-direktivet 2011/61/EU med tilhørende forordninger samt i lov om forvaltning av alternative investeringsfond nr. 28 av 20. juni 2014.

6 Forsikringssum

Den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset angir Ifs samlede utbetalingsplikt for alle erstatningskrav for skader, inklusive omkostninger, som anses reist mot sikrede i løpet av ett og samme forsikringsår.

7 Egenandel

Det beregnes ingen egenandel ved skadetilfelle.

9. februar 2016

29 (37)

8 Sikkerhetsforskrifter

Sikrede plikter å overholde eventuelle sikkerhetsforskrifter som er inntatt i forsikringsbeviset.

8.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Hvis brudd på sikkerhetsforskrifter fører til formueskade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har utvist forsømmelighet med å overholde dem eller med å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jf. FAL § 4-8.

9 Plikter ved skadetilfellet

Formueskade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes If uten ugrunnet opphold.

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller If, plikter sikrede

- omgående å gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling,
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som If finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Ifs samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for If.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

Når et erstatningskrav omfattes av forsikringen, tilligger det If å

- utrede om erstatningsansvar foreligger,
- forhandle med kravstilleren,
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

If betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av If, betales av If innenfor den Forsikringssummen som fremkommer av forsikringsbeviset.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

9. februar 2016

30 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen omfatter alle som utfører dugnadsarbeid i forsikringstiden.

1.1 Opphør av forsikringen

For den forsikrede opphører forsikringen:

- når den forsikrede trer ut av gruppen som avtalen omfatter, opphører forsikringen for vedkommende tidligst 14 dager etter at skriftlig påminnelse er sendt fra If eller forsikringstakeren. Hvis slik påminnelse ikke er sendt opphører forsikringen 2 måneder etter at den ansatte trådte ut av gruppen,
- senest ved fylte 70 år.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder ved ulykkesskade som inntreffer under organisert, felles dugnadsarbeid, utført i forsikringstiden på dugnadsstedet. Dugnadsarbeidet må være utført i regi av forsikringstaker.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder under dugnadsarbeid i Norge.

4 Hva forsikringen gjelder

If svarer for ulykkesskade som rammer den forsikrede. Med ulykkesskade forstås fysisk skade på person forårsaket ved en plutselig og uforutsett, ytre begivenhet, "et ulykkestilfelle", som inntreffer i forsikringstiden. Psykiske skader dekkes ikke.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

5.1.1 Dødsfallerstatning ulykke

Medfører ulykkesskaden at forsikrede dør innen to år etter skadedato, betales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag.

Dør den forsikrede av annen årsak innen to år etter at ulykkesskaden inntraff, betales verken dødsfall- eller invaliditetserstatning.

Dør den forsikrede senere enn to år etter at ulykkesskaden inntraff, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad som skaden ville ha medført.

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, tilfaller erstatningen de etterlatte i henhold til FALS bestemmelser, jf. § 15-1.

5.1.2 Medisinsk invaliditet

Har ulykkesskaden ført til medisinsk invaliditet som antas å bli livsvarig, betales det invaliditetserstatning. Denne kommer til utbetaling når varig invaliditetsgrad kan fastsettes. Erstatningsutbetalingen fastsettes på grunnlag av invaliditetsgrad og den forsikringssum som fremgår av forsikringsavtalen.

Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabellene gitt av Sosialdepartementet i forskrift av 21.4.97, del II og III. Det skal ikke tas hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid (uføregrad), fritidsinteresser o.l.

Psykiske skader, som for eksempel sjokklidelse, depresjon, angst, tilpasningsforstyrrelser eller somatoforme lidelser dekkes ikke.

Dersom et ulykkestilfelle fører til flere skader på samme person, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering, på samme måte som for yrkesskade. (Den såkalte "reduksjonsmetoden".) Dersom ulykkeshendelsen medfører skade av en kroppsdel som fra før har nedsatt funksjon, gjøres fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditeten blir høyere enn det skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning.

Arr og vangsiring som gir invaliditetsgrad på mindre enn 15 % erstattes ikke. Tannskader gir ikke rett til invaliditetserstatning.

Forsikringsutbetalingen tilfaller den forsikrede.

9. februar 2016

31 (37)

5.1.3 Behandlingsutgifter

If dekker rimelige og nødvendige behandlingsutgifter foreskrevet av lege eller tannlege som følge av ulykkesskaden i de to første årene etter skaden.

Ved tannskader hos barn erstattes likevel utgifter til første permanente tannbehandling (bro, krone o.l.), selv om behandlingen skjer senere enn to år etter skadedagen. Oppgjør skal dog skje senest ti år etter utgangen av det året som skaden inntraff. Behandlingsutgifter på grunn av tannskade som følge av spising dekkes ikke.

Utgifter til hjelpemidler er ikke omfattet av forsikringen.

Reiseutgifter til og fra hjemstedet for nødvendig behandling dekkes for rimeligste transportmiddel når en tar hensyn til forsikredes tilstand.

Redningsaksjoner og transport fra skadestedet dekkes ikke.

Erstatningen er begrenset til 5 % av avtalt forsikringssum ved medisinsk invaliditet.

Behandlingsutgiftene må dokumenteres med originale bilag. Den delen av behandlingsutgifter som kan kreves erstattet fra annet hold, dekkes ikke.

Forsikringen dekker ikke merutgifter til undersøkelse, behandling eller opptrening i private helse- institusjoner eller hos privatpraktiserende lege/behandler uten offentlig refusjonsrett.

Behandlingsutgifter som følge av skade oppstått under deltakelse i/trening til idrettsarrangementer godkjent av forbund eller krets, skal kreves dekket av forsikringsordning for lisens, før erstatning kan kreves av ulykkesforsikringen.

5.2 Hvilke begrensninger som gjelder

5.2.1 Forsettlig fremkalling av forsikringstilfellet

Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er If ikke ansvarlig. If er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. If svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse. Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnssforvirring – som skyldes en ytre årsak - og ikke en sinnslidelse, er If likevel ansvarlig.

5.2.2 Uaktsom fremkalling av forsikringstilfellet

Har den forsikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan Ifs ansvar settes ned eller falle bort. Jf FAL par. 13-9.

5.2.3 Aktiviteter som er unntatt

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset omfatter forsikringen ikke ulykkesskade som skyldes:

- boksing, judo, karate og annen kampsport,
- dykking dypere enn 40 meter,
- motorsport som utøves i konkurranse og trening til dette,
- stuntaktiviteter,
- basehopping og
- andre aktiviteter som kan betraktes som ekstremспорт.

Forsikringen gjelder heller ikke for ulykkesskade som følge av sport, idrett og ekspedisjoner som gir forsikrede brutto inntekt og/eller sponsormidler på mer enn 2 G per år (G = folketrygdens grunnbeløp).

5.2.4 Begrensninger ved sykdom, smitte og andre særlige tilstander

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes sykkelig tilstand, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptisk anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l.

Forsikringen gjelder heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- Slagtilfelle,
- Hjerteinfarkt,
- Kreft,
- Smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggstølen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse
- Infeksjonssykdommer, med mindre infeksjonen har kommet gjennom en vevsskade som følge av en ulykkeshendelse, og andre smittemåter, som for eksempel insektstikk, kan utelukkes.

Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis andre forhold, sammen med ulykkesskaden, har medvirket til behandlingsbehov, medisinsk invaliditet eller til at den forsikrede dør.

5.2.5 Slagsmål og forbrytelse

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes at den forsikrede frivillig deltar i slagsmål eller forbrytelse.

6 Forsikringssum

Avtalt forsikringssum fremgår av forsikringsbeviset. Det er forsikringssummen på skadedagen som legges til grunn for erstatningsberegningen.

7 Egenandel

Dersom egenandel er avtalt, fremgår dette av forsikringsbeviset.

8 Sikkerhetsforskrifter

For denne forsikringen gjelder ingen spesielle sikkerhetsforskrifter.

9. februar 2016

32 (37)

9 Den forsikredes plikt ved skade

Når et ulykkestilfelle har inntruffet, må melding sendes If så snart som mulig. Meldingen skal også omfatte forsikredes fødselsnummer (11 siffer). Forsikringstaker må bekrefte at skadelidte er omfattet av forsikringsordningen.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Lege- og spesialisterklæring

Den forsikrede og If har rett til å innhente lege- og spesialisterklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom If finner det nødvendig å innhente legeerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig.

9. februar 2016

33 (37)

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringstaker må ha vanlig bosted, eller for næringsdrivende, ha hovedsete eller filial i Norge. Motorvogn som er registreringspliktig skal være registrert i Norge.

Forsikringen trer i kraft på avtalt tidspunkt, men tidligst når den er notert av Ifs representant. Ved kjøp trer den i kraft tidligst når kjøperen overtar den økonomiske risiko.

Forsikringen opphører ved eierskifte. Likevel gjelder forsikringen som var i kraft på overtakelsestidspunktet i 14 dager til fordel for ny eier, men dette gjelder ikke hvor den nye eier har tegnet forsikring.

Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL) §7-1 er fraveket.

1.1 Ansvarsforsikring

Omfatter den som er nevnt i forsikringsbeviset og enhver rettmessig bruker/fører av motorvognen.

1.2 Psykologisk førstehjelp

Omfatter

- eiere som er aktivt arbeidende i bedriften
- alle ansatte, deres ektefelle og andre medlemmer av den faste husstand som ifølge Folkeregisteret har felles adresse med sikrede og gjelder både under arbeid og i fritid.

1.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Når det fremgår av forsikringsbeviset at det er avtalt fører- og passasjerulykkesforsikring, omfatter forsikringsavtalen rettmessig fører og dennes passasjerer i det tillatte antall som fremgår av motorvognens vognkort og som befinner seg i eller på motorvognen. Føreren og eventuelle passasjerer er å anse som de forsikrede.

Under øvelseskjøring anses læreren som fører og eleven som passasjer.

2 Når forsikringen gjelder

2.1 Ansvarsforsikring

For skader som inntreffer i forsikringstiden.

2.2 Psykologisk førstehjelp

Melding om behov for psykologisk førstehjelp må være gitt innen 12 måneder etter den aktuelle hendelsen.

2.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

For skader som inntreffer i forsikringstiden.

3 Hvor forsikringen gjelder

3.1 Psykologisk førstehjelp

Gjelder hendelser i hele verden, men ikke ved sammenhengende opphold utenfor Norden i mer enn 12 måneder.

3.2 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Forsikringen gjelder i det området som er fastsatt for ansvarsforsikringen av den motorvogn som er nevnt i forsikringsbeviset.

4 Hva som er forsikret

4.1 Ansvarsforsikring

Ansvarsskadeerstatning i henhold til lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova (BAL)).

Eventuelle utvidelser er nevnt nedenfor.

4.2 Psykologisk førstehjelp

Det kan ikke kreves erstatning etter mer enn en forsikringsavtale for psykologisk førstehjelp selv om forsikrede skulle være omfattet av flere avtaler.

4.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Omfatter erstatning for personskade utover trafikkskadeerstatningen etter bestemmelsene i henhold til BAL.

If svarer for ulykkeskade som rammer den forsikrede person når denne befinner seg i eller på motorvognen. Er motorvognen den direkte årsak til skaden, svarer If også for ulykkeskade som rammer føreren eller hjelper som er med motorvognen og som utfører arbeidsoppgaver i forbindelse med bruken (håndlanger, billettør, guide, portør eller liknende) når denne befinner seg utenfor motorvognen.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

5.1.1 Ansvarsforsikring

Forsikringen gjelder for person- og tingskader i henhold til BALs regler som følge av bruk av den forsikrede motorvognen.

Videre omfatter forsikringen annet erstatningsrettslig ansvar som måtte oppstå som følge av bruk av motorvognen - unntatt for skade på gods som blir ført med motorvognen

Utenfor Norge omfatter forsikringen erstatningsansvar etter skadestedets lovgivning for bilansvar. Innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) gjelder norske regler, dersom disse gir bedre dekning.

9. februar 2016

34 (37)

5.1.2 Psykologisk førstehjelp

Psykiske reaksjoner som skyldes plutselig og uforutsett hendelse. Slike hendelser kan være ran, vold, trafikkulykke, dødsfall i nærmeste familie o.l. Dekningen gjelder også når forsikrede er til stede ved slik hendelse, uten selv å være fysisk skadet.

5.1.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

- Medisinsk invaliditet
Har ulykkeskaden ført til medisinsk invaliditet betales det invaliditetserstatning. Retten til erstatning inntreer når ulykkeskaden skjer.
- Dødsfall
Har ulykkeskaden ført til dødsfall, utbetales det dødsfallserstatning. Retten til erstatning inntreer når ulykkeskaden skjer.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Psykologisk førstehjelp

Omfatter ikke

- psykiske arbeidsskader som har oppstått som følge av den forsikredes normale arbeidsvilkår eller hendelser som skyldes at forsikrede har
- deltatt i ekstremsport, ekspedisjon o.l.
- medvirket til en forbrytelse
- inntatt berusende eller bedøvende middel
- har deltatt i væpnede styrker utenfor Norge
- begått selvmordsforsøk
- problemer med samlivsforhold
- arbeidsfunksjon i U-hjelp e.l.
- arbeidsfunksjon som utrykningsjåfør eller medhjelper på slike motorvogner.

5.2.2 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Omfatter ikke

- passasjerer som er med motorvognen mot betaling
- adgang til å oppnevne begunstiget eller å overdra, pantsette eller på annen måte å stille et krav som sikkerhet for gjeld
- psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser
Forsikringen gir ikke rett til utbetaling for psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser selv om slike kan føres tilbake til en ulykke med den forsikrede motorvogn.
- sykdom og andre særlige tilstander
Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptisk anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l.

Forsikringen omfatter heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- slagtilfelle
- hjerteinfarkt
- kreft
- smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggspylen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse.
- arr og vansiring
Forsikringen gir ikke rett til utbetaling ved arr og vansiring som gir invaliditetsgrad på mindre enn 15 %.
- slagsmål, forbrytelser og gjengjeldelsesforhold
Forsikringen omfatter ikke ulykkeskade som skyldes at den forsikrede frivillig deltar i slagsmål eller forbrytelse/forseelse og er offer for gjengjeldelsesforhold i forbindelse med egen medvirkning til straffbar handling
- forsett
Er forsikringstilfellet forsettlig fremkalt, er If ikke ansvarlig. If er likevel ansvarlig dersom den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. If svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse. Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnsvirring - som skyldes en ytre årsak - og ikke en sinnslidelse, er If likevel ansvarlig.
- uaktsomhet
Er forsikringstilfellet grovt uaktsomt fremkalt og/eller omfanget av det er økt som følge av grov uaktsomhet, kan Ifs ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det bl.a. legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet og om forsikrede var i selvselvfor skyldt rus. Jf FAL § 13-9

5.2.3 Ansvar for skade etter naturmangfoldloven

Forsikringen omfatter ikke skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

6 Forsikringssummer

6.1 Ansvarsforsikring

If dekker erstatningsansvar etter BAL

- ubegrenset beløp ved personskade
- inntil 10 000 000 kr ved skade på ting.

Videre omfatter forsikringen annet erstatningsrettslig ansvar som måtte oppstå som følge av bruk av motorvognen - unntatt for skade på gods som blir ført med motorvognen

- inntil 10 000 000 kr.

Samlet 20 000 000 kr for hvert skadetilfelle inkludert eventuelt ansvar etter BAL.

6.2 Psykologisk førstehjelp

For psykologisk førstehjelp er det ingen begrensning.

9. februar 2016

35 (37)

6.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

- medisinsk invaliditet
Forsikringssummen er 200 000 kr for hver skadet person. Erstatningen utgjør en prosentvis andel av forsikringssummen tilsvarende den medisinske invaliditetsgraden.
- dødsfall
Forsikringssummen er 100 000 kr så fremt forsikrede da denne døde, hadde ektefelle/registrert partner/samboer i live, eller forsørget barn. I motsatt fall er Ifs erstatningsplikt begrenset til 20 000 kr.

7 Egenandeler

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset fratrekkes den egenandel som fremgår av punktene nedenfor i erstatningsoppgjøret. Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen er fratrukket.

Utbetaler If ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede i henhold til flere forsikringsavtaler, trekkes bare en egenandel - den høyeste. Det samme gjelder også dersom skadetilfellet fører til fradrag av flere egenandeler etter disse vilkår.

7.1 Psykologisk førstehjelp

Ingen egenandel

7.2 Fører- og passasjerulykkeskade

Ingen egenandel

8 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko

Motorvognens fører skal ha de førerkort, kjøresedler, bevis, sertifikater og attester myndighetene krever for den klasse og brukstype motorvognen tilhører.

8.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8). Se også kapittel 10 om identifikasjon.

8.2 Endring av risiko

Forbehold om å redusere erstatningen eller Ifs ansvar ved endring av risikoen (gjelder ikke ved glassruteskader og Vei hjelp).

Endres Ifs risiko for skader i forhold til den avtale som er angitt i forsikringsbeviset, plikter forsikringstakeren straks å underrette If.

Følgene av å unnlate å gi If beskjed om endringer av risikoen som betinger høyere pris enn den som er betalt, er:

8.3 Endring av risiko - konsekvenser

- overskridelse av den avtalte kjørelengde.
Ved skade blir kilometerstand på skadetidspunktet sammenholdt med de kilometerbegrensninger som fremgår av forsikringsbeviset og tidspunkt for disse avlesninger, uavhengig av forsikringsavtalens gyldighetsperiode. Konstateres overskridelse, anses denne i sin helhet å ha funnet sted i inneværende forsikringsår.

9 Forsikredes plikter ved skadetilfelle

Når skade er inntruffet, skal skaden meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som If trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

- brann-, tyveri-, hærverk- og personskade skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet dersom If forlanger det.
- skademelding skal inneholde bedriftens foretaksnummer eller sikredes fødselsnummer (11 siffer).
- ved tap av utstyr ut over motorvognens seriemessige utførelse, må sikrede legge frem dokumentasjon for dette.
- If har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.
- når If har betalt erstatning, plikter sikrede på anmodning å overdra de erstattede gjenstander fri for heftelser.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Identifikasjon

Dersom sikredes rett til erstatning etter bestemmelsene ovenfor helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser foretatt av andre som

- med sikredes eller eierens samtykke er ansvarlig for motorvognen
- helt eller delvis har kjøring av den næringsdrivendes motorvogn(er) som en del av sitt yrke
- disponerer firmabil, eller dennes husstandsmedlemmer

10.2 Ansvarsforsikring

Person- og tingskader erstattes i henhold til BAL.

10.3 Psykologisk førstehjelp

Ved behov for psykologisk førstehjelp, meldes dette til Psykologvakten på tlf 22 96 50 07 som har døgnvakt.

Erstatningen dekker kostnadene for inntil 10 behandlingstimer per forsikrede og hendelse. Behandling skjer i Norge ved psykolog/annet helsepersonell anvist av Psykologvakten.

Hjemreiser fra utlandet og reiser i utlandet dekkes ikke.

Ran, overfall og voldtekt skal meldes til Politiet.

9. februar 2016

36 (37)

10.4 Fører- og passasjerulykkesforsikring

10.4.1 Fellesregler

- lege- og spesialistklæringer
Den forsikrede og If har rett til å innhente lege- og spesialistklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom If finner det nødvendig å innhente legerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig. Dersom den forsikrede befinner seg utenfor Norge kan If kreve at forsikrede fremstiller seg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Legens honorar betales av If.
- samvirkende årsaker
Erstatningen reduseres forholdsmessig dersom andre forhold, sammen med ulykkeskaden, har medvirket til medisinsk invaliditet eller til at den forsikrede dør.

10.4.2 Når erstatningen utbetales og hvordan den beregnes

- medisinsk invaliditet
Invaliditetserstatningen kommer til utbetaling når forsikringstilfellet er inntruffet, If har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne sitt endelige ansvar.

Erstatningen fastsettes på grunnlag av den invaliditetsgraden som ulykkeskaden representerer og forsikringssummen.

Dersom et ulykkestilfelle fører til flere skader på samme person, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering. Dersom ulykkeskaden øker en tidligere funksjonsnedsettelse, gjøres fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditetsgraden blir høyere enn det skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning. Se også ovenfor - samvirkende årsaker.

- dødsfall
Dødsfallserstatningen kommer til utbetaling når dødsfallet er inntruffet, If har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne sitt endelige ansvar.

Medfører ulykkeskaden at forsikrede dør innen to år etter skadedato, betales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag.

Dør den forsikrede av annen årsak innen to år etter at ulykkeskaden inntraff, betales verken dødsfall- eller invaliditetserstatning.

Dør den forsikrede senere enn to år etter at ulykkeskaden inntraff, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditets erstatning etter den invaliditetsgrad som ulykkeskaden ville ha medført.

10.4.3 Hvem utbetalingen går til

- medisinsk invaliditet
Forsikringsutbetalingen tilfaller den forsikrede.
- dødsfall
Utbetalingen av forsikringssummen følger bestemmelsene i FAL kap 15: Hovedregler: Forsikringsutbetalingen tilfaller forsikringstaker.

Er forsikringstaker og forsikrede samme person, tilfaller forsikringsutbetalingen avdødes ektefelle/registrerte partner.

Har ikke avdøde slike, eller er de ikke lenger i live, tilfaller utbetalingen avdødes arvinger etter lov eller testament i henhold til arvelovens bestemmelser.

En person anses ikke som ektefelle/registrert partner etter avsnittet ovenfor når det på dødsfalltidspunktet er avsagt dom for eller gitt bevilning til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Dersom samboer er oppnevnt som begunstiget uten å være navngitt, skal med slik samboer forstås

- person som avdøde på dødsfalltidspunktet levde sammen med i ekteskapsliknende forhold hvis det av Folkeregisteret fremgår at de to har hatt samme bolig de siste to årene, eller
- person som hadde felles barn og felles bolig med forsikrede.

En person regnes likevel ikke som samboer etter dette avsnitt dersom det på dødsfalltidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås, eller det er åpenbart at faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

10.5 Ting som kommer til rette

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, dersom han/hun ønsker å beholde tingen, gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at If har avsendt beskjed om at gjenstanden er kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt. I motsatt fall tilfaller tingen If.

10.6 Regress

Har If måttet foreta utbetaling for dekning av skade som det etter forsikringsvilkårene ikke svarer for eller dersom forsikringen ikke var betalt, plikter sikrede eller den ansvarlige å betale beløpet tilbake til If. Det samme gjelder i den utstrekning sikrede har gitt uriktige opplysninger om motorvognens tilstand i forbindelse med skade.

11 Reduksjon/tillegg (bonus/malus)

Definisjoner

Avtalenummer SP930368.1.8

9. februar 2016

37 (37)

Definisjoner for Person

Forsikrede

Med forsikrede menes den hvis helse forsikringen er knyttet til.